A°. 1860. No. 102. Zaturdag 22 December. Derde Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor BATAVIA.......................... ƒ 12,50.
" JAVA.......................... - 15,—.
" de BUITENBEZITTINGEN........ - 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij W. BRUINING. Te Samarang bij SOESMAN & Co. Te Soerabaya bij LE ROY & Co. Te Cheribon bij M. BLOK & Co. en A. A. RUZETTE Te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co. Te Madioen bij G. A. HOGENRAAD. Te Tagal bij A. J. VAN DER VOORT. Te Banjoemaas bij J. S. MARTHERUS. Te Padang bij R. H. VAN WIJK Rz Op de Buitenbezittingen aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES, en voor Nederland bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam.*

Prijs der Advertentiën.
Voor de VIJF Woorden.................. ƒ 0,50.
" Idem bij 1ste of meerdere herhaling.. " 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.

Bij deze Courant behoort één Bijvoegsel.

De sluiting der Mail is bepaald op *Woensdag den 2 Januarij* 1861.

Vendutiën.

Maandag 24 December, voor het commissiehuis van *J. Speet.*
en
Wegens vertrek, ten huize van den heer *van den Broek*, op Tana Abang, door *Cassalette & Co.*

Donderdag 27 en Vrijdag 28 December, voor de toko van den heer *Rinchon*, op Noordwijk, wegens likwidatie door *J. Speet.*

Donderdag 27 December, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Vrijdag 28 December, voor de toko van den heer *Teulée*, op het Stadhuisplein, door *van Riet & ter Gouw.*

Getrouwd:
H. D. BARON VAN REEDE VAN OUDTSHOORN
en
M. C. VAN LAWICK.
SOERABAYA, 15 *December* 1860. (10253)

Getrouwd:
W. H. COX
met
C. C. E. MAIJER.
BATAVIA, 15 December 1860. (10201)

Getrouwd:
E. W. SÜSS
en
L. C. THIERENS.
BATAVIA, 19 December 1860. (10210)

Birth: on the 6th. November at 19 Elmbank Crescent, Glasgow, the Wife of *R. W. Thomson* Esq., of a SON. (10213)

Birth: Mrs. *John A. McLennan* of a DAUGHTER.
SOERABAYA, 12th. *December* 1860. (10188)

Bevallen van een' ZOON, *J. M. W. Prager*, geb. *Eilers.*
SAMARANG, 12 December 1860. (10171)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. B. Breton van Groll*, geliefde echtgenoot van
A. L. VERNET.
INDRAMAIJOE, 14 December 1860. (10180)

Bevallen van een' ZOON, *M. C. Calkoen*, Echtgenoote van
U. J. HUBER NOODT.
SOERABAYA, 15 December 1860. (10254)

Bevallen van een' ZOON, *E. J. A. van Geuns*, geb. *Bédier de Prairie.*
BANDONG, 16 December 1860. (10262)

Bevallen van een' ZOON, *P. van Swieten*, geb. *Heckler.*
BATAVIA, den 21sten December. 1860. (10239)

Overleden te Breda, *Heinrich Bloch*, in leven Officier van Gezondheid bij het Nederlandsch-Indiesch leger.
Uit naam zijner kinderen,
BATAVIA, J. F. BACKERUS.
den 20 December 1860. (10209)

VENDUTIE
op Maandag den 21sten December,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
van 60 pikols IJZER, LIJNWADEN, CHITZEN, GORDIJNEN GOED, alsmede de reeds geannonceerde
Praauwen, Vastigheden, Goud- en Zilverwerken, enz.
(10182)

Openbare Verkoop.
Op Maandag den 21sten aanstaande, des morgens ten 11 uren,
in het Commissiehuis van den Heer
J. SPEET,
aan de Groote Rivier te BATAVIA,
van het Een Vijfde Aandeel in het Land SALAPADJANG (Oost) gelegen in het Westerkwartier van de ommelanden van *Batavia*, bij de verponding geregistreerd onder No. 7057, met deszelfs 1/5 aandeel in den Inventaris; staande ten name van den Chinees Tan Kimtjaij, ten overstaan van den Deurwaarder *Cornelis Marinus van Abkoude*, qq. (10224)

Op de Vendutie van Maandag 24 dezer,
Bij
J. SPEET,
zal mede zonder Reserve worden verkocht:
1 Partij
Exquise Rhijnwijn
(10194) in Heele en Halve flesschen.

Op de Vendutie van Maandag zal bij
J. Speet,
mede worden verkocht:
1 partij pas aangebragte
HAMMEN, KAZEN,
en
1 *partij Nieuwe Haring*
in vaatjes van 6 en van 12 stuks.
20 vaten Beijersch BIER.
25 » Muirs superior PALE ALE.
1 partij fijne BUKSKINS.
B v L 160/162 3 kisten à 40 riem PROPATRIA door zeewater beschadigd, gelost *ex Maria Adriana.* (10242)

Op de Vendutie
van den 24sten December
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
zal mede worden verkocht:
100 kisten STOPFLESSCHEN,
inh. 100 stuks per kist.
50 vaatjes BOTER,
9 kisten Bengaalsche ZEEP,
100 kistjes EAU-DE-COLOGNE, prima kwaliteit.
(10207)

Op de Vendutie
van Maandag den 21 December,
voor het commissiehuis van
J. SPEET,
zal worden verkocht:
EENE ZEER FRAAIJE

New-Foundland HOND
van buitengewone grootte. (10220)

Belangrijke Verkoop
VAN
KOSTBAARHEDEN.
Op Maandag den 21sten December
zal
J. SPEET,
op last van zijne Principale publiek aan de meestbiedenden verkoopen:
eene aanzienlijke hoeveelheid
PRECIOSA'S,
welke door die Verbandhouder, krachtens bij Akte bedongen Pandregt, zonder reserve zullen worden verkocht.

No. 1. 2 Prachtige BRILLANTEN GIWANGS van circa 6 karaat.
" 2. 18 BRILLANTEN KABAIJA-KNOOPEN van 1 karaat ieder, zuiver, wit, en elegant gezet.
" 3. 14 idem idem als boven.
" 4. 1 zwaar GOUDEN BUIKBAND met PLAAT, bezet met 1463 BRILLANTEN en 1 fraaije ROBIJN.
" 5. 2 groote DIAMANTEN RINGEN van 10 karaat.
" 6. 5 GOUDEN PENDING-PLATEN.
" 7. 2 dito HOROLOGIEN in foudraal, welke men zonder Sleutel opwind.
" 8. 4 DAMES-BROCHE met 74 BRILLANTEN.
" 9. 1 idem idem " 46 idem.
" 10. 2 BRILLANTEN GIWANGS 3½ karaat.
" 11. 4 paar GOUDEN ARMBANDEN.
" 12. 1 SNOER van 104 stuks buitengewoon fraaije groote PAARLEN.
" 13. 2 LIDRINGEN met 14 BRILLANTEN.
" 15. 1 koop BRILLANTEN, zijnde 474 stuks, wegende 109½ karaat.
" 16. 1 koop BRILLANTEN, zijnde 186 stuks, wegende 96¼ karaat.
" 17. 1 koop BRILLANTEN, zijnde 247 stuks, wegende 59½ karaat.
" 18. 76 realen MENADO-GOUD in staven.
" 19. 1 koop BRILLANTEN, zijnde 124 stuks, wegende 36¾ karaat.
" 20. 1 KRIS-GARNITUUR of BUITEN-BEKLEEDSEL van een KRIS-SCHEDE, bezet met circa 2000 stuks fraaije witte DIAMANTEN, als bloemwerk gezet en allerkeurigst bewerkt.

Gegadigden worden bij deze opmerkzaam gemaakt dat de Koopers van de ongezette Brillanten en het Staafgoud slechts 1 pCt. Vendu-Salaris behoeven te voldoen. (10222)

Op de Vendutie die op Maandag den 24sten December zal gehouden worden voor het Commissiehuis van J. SPEET, zal mede worden verkocht:
Een Gebouw van steen met pannen gedekt,
ingerigt tot RESTAURATIE, staande en gelegen op Gouvernements grond in de nabijheid van den Schouwburg te *Batavia*, zijnde aan dit Opstal verbonden de uitsluitende Concessie tot het verkoopen van Dranken in de nabijheid van den Schouwburg bij voorstellingen aldaar.
(10221) J. SPEET.

PUBLIEKE VERKOOP VAN VASTIGHEDEN.
Op Maandag den 21sten December zal
J. SPEET,
ageerende voor den Arabier Said Abdul Adjies, als 1ste verbandhouder publiek verkoopen:

No. 1.
Een Erf bebouwd met een groot steenen Woonhuis met bovenverdieping en met pannen gedekt gelegen in het oosterveld Blok L, Deel 35, No. 48, La. A, Nummer der verponding 4557 in de *Buiten Nieuwpoortstraat* naast de *Japansche Toko*, toebehoorende aan de chinees Khouw Djoesong.

No. 2.
Een Erf bebouwd met een Steenenhuis met pannen gedekt gelegen in het oosterveld 32ste Deel van Blok L, No 37, verponding No. 4319, gelegen in de *Buiten Nieuwpoortstraat* en toebehoorende aan den chinees Khouw Djoeseng. (10223)

VERKOOP VAN LAADPRAAUWEN.
Op Maandag den 24 December,
zal voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
ten 12 URE worden verkocht:
5 stuks groote PRAAUWEN
ladende 15 KOYANGS,
zoo goed als Nieuw. Dezelve zijn bijzonder geschikt voor de Kustvaart, zijn voorzien, van ANKER en KETTING en volledig tuig. Een derzelve ligt in de groote Rivier, voor het Commissiehuis van J. SPEET, en de andere bij het Bataviaasch Praauwenveer.
(10229)

Op de Vendutie van Maandag den 21 December zal worden verkocht:
een factuur pas aangebragte
Provisiën in blik en in stopflesschen,
als: Rolpens, Worst, Nieuwe Haring, Anschovis. Aspergies, Bloemkool, Brusselsche Spruitjes, Doperwten, Ossen- en Kalfschijven; alles in geassorteerde koopen en van superieure kwaliteit. In één koop kan men dus op een goedkoope wijze voor de ophanden zijnde Feestdagen zich van alles voorzien.
(10241) J. SPEET.

Op de Vendutie van Maandag,
Bij
J. Speet,
zal wegens vertrek aan de meestbiedende worden verkocht:

2 Span goedgedresseerde
WAGENPAARDEN,
(*Schimmel,*)
(10255) welke ook met 4 loopen.

VENDUTIE
op Maandag 24 December 1860,
wegens Vertrek:
ten huize van den Heer W. J. VAN DEN BROEK, op *Tanah Abang*,
door
CASSALETTE & Co.
van
Diverse Meubelen
zoo van mahonie- als ander hout, een welluidende PIANO, voor dit klimaat vervaardigd, uit de fabriek van *Dubray & Jelmini;* voorts: SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LAMPEN, PORCELEIN-, GLAS-, PLEET- en ZILVERWERK,
RIJTUIGEN,
als: 1 MYLORD, 1 ligte MYLORD, slechts weinig gebruikt, 1 VIS à VIS, 1 KINDERWAGENTJE en PAARD, 4 spannen hardloopende WAGENPAARDEN, waaronder 1 span zwarte, hoog 4 voet 4 duim, enz., enz.
Alles Zondag den 23 December te bezigtigen.
(10225)

Op de Vendutie van 24 December 1860, zal almede worden verkocht:
een perfect gedresseerd donkerbruin
SANDELWOOD RIJ-PAARD
hoog over de 4 voet.
(10184) CASSALETTE & Co.

HOUT-VENDUTIE
te CHERIBON.
Op Maandag den 24 December 1860,
van een belangrijk Factuur
Djatie Balken
in verschillende Dimensien,
door
M. BLOK & Co.
(10163)

VENDUTIE
Op Donderdag 27 December 1860,
voor het Commissiehuis van
Gebr. Roselje. & Co.,
van GLAS- en IJZERWERK, ROSKAMMEN en BORSTELS, WASCHSTELLEN, ETAGÈRE VOORWERPEN, lederen REISZAKKEN, ELASTIEKE BALLEN, echt GOUD GALON etc.
50 vaatjes GRASBOTER.
15 ks. CHAMPAGNE (*Perrié.*)
eene partij SCHEEPSAFBRAAK,
bestaande uit: BLADKOPER, 2 koperen POMPEN, IJZERWERK, KETTINGS, TOUWWERK, BLOKKEN, ANKER, SCHIJVEN, MEDICIJNKIST, WASCHTAFEL, etc.

Verder:
2 kisten GLAZEN KNOOPEN.
1 baal BURIAL-CLOTH.
1 " blaauwe DRILL.
4 " ongebl. do.
2 kisten BATIK GOEDEREN.
1 " MUSLIN.

voorts:
eene partij
Japansche Goederen,
t. w. prachtige porseleinen VAZEN van 70 duim en hooger, eenig BRONSWERK, als Herten, Karbouwen, Vogels etc. VERLAKTE BOEKENREKJES en THEEBLADEN, ZIJDE voor Dameskleeden, Cottonets, enz.

En ten 11 ure:
voor Rekening des Boedels van Wijlen Mevrouw de Wed. C. W. EBELL,
een ERF,
bebouwd met een STEENEN WOONHUIS en BIJGEBOUWEN, gelegen in blok M 3de deel, Sectie IV No. 133, buurt of wijk *Bazaar Baroe*, bij de verponding geregistreerd sub No. 8749. (10206)

Gebr. Roselje & Co.
zullen op Donderdag 27 dezer in Vendutie voor Rekening van belanghebbenden verkoopen:
30 Balen à 20 pees
ongebleekte DRILLS.
(10252)

Op de Vendutie
van Donderdag 27 dezer,
zullen de ondergeteekenden mede opveilen:
20 kistjes CHAMPAGNE (*Jacquesson*), een factuurtje Fransch SPEELGOED, 4 groote PENDULE STOLPEN, eenig PLEETWERK, bestaande uit Koffij- en Theeservies, Zuurstellen, Blakers, etc., 30 stuks Japansche KRIP en zware ZIJDE.
(10250) GEBR. ROSELJE & Co.

JAPANSCHE WAPENKLEEDING.
De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Donderdag 27 dezer verkoopen:
eenen compleeten
Japansche Wapenrok
met Koperen HELM
voorstellende de Uniform van 's Keizers Lijfwacht.
Dit stel is fraai en soliede bewerkt en mag met regt onder de zeldzaamheden gerangschikt worden, daar het niet dan met groote moeite verkregen werd; en een dergelijk stel dus niet ligtelijk weder aangebragt zal worden.
Maandag a. s. te bezigtigen.
(10251) GEBR. ROSELJE & Co.

VENDUTIE
Op Donderdag en Vrijdag den 27 en 28 December
voor de TOKO van den heer RINCHON op Noordwijk, wegens Likwidatie door
J. SPEET
van
Toko-Meubilair,
als groote fraaije Winkelkasten, platte Kasten, Meubilair,
WAGENS, PAARDEN, BENDY'S
Verders:
ZIJDEN STOFFEN, DAMES-KLEEDEN, BLOEMEN, super fijne LAKENS, TRICOTS, CASIMIER, Heeren VESTEN, DASSEN, BARÈGE en JACONAS, gebloemd GORDIJNGOED, Fransche MADAPOLLAMS van drie en een halve el breed, PARFUMERIEN, PRESENT-GLAZEN, en andere voorwerpen te veel om te detailleeren.
Dingsdag en *Woensdag* is alles voor een ieder te bezigtigen.
(10183)

Op de VENDUTIE van den 27sten en 28sten welke door J. SPEET, ten huize van den Heer *Rinchon*, op Noordwijk, zal gehouden worden,

zal nog worden verkocht:

30 dozijn Supra Fijne MANSHEMDEN,

60 stukken fraai GORDIJNGOED

groote bloemen van 32 Ellen lang.

1 kist opgemaakte DAMES ROBES, na de laatste smaak.

(10243)

Vendutie

op Vrijdag den 28 December,

voor de TOKO van den Heer **TENTÉE**,

op het STADHUISPLEIN,

door

van Riet & Ter Gouw,

van

Een partij SCHEEPSAFBRAAK.
Een „ Oud. TOUWWERK.
Een „ „ LOOD.
Een „ Koperen BOUTEN.
Een „ „ SPIJKERS.
Een „ Oud. BLADKOPER.
Twee LENSPOMPEN.
Vier SCHEEPS-KOMBUIZEN met toebehooren.
Twee SCHEEPS-SPILLEN met Koperen BLAD, IJzeren BLOKKEN en SCHIJVEN.
Een partij LEKSTEENEN, en

wat verder zal worden te voorschijn gebragt. (10238)

Op de Vendutie van 28 dezer zullen worden verkocht:

verscheidene partijen **Houtwerken, afbraak** van alhier ter reede gesloopte schepen, van af heden te bezigtigen bij de Welkomstbatterij achter den Kleinen Boom, zijnde de Kooplen behoorlijk afgedeeld en door hunne nommers te onderscheiden.

(10203) VAN RIET & TER GOUW.

Op de Vendutie van 28 dezer

voor de Toko van den Heer **TENTÉE**

zullen alsnog verkocht worden:

Spiegels, Schilderijen, Horologien, diverse Fransche Provisien, Lijnwaden, etc.;

alsmede:

3 Karbouwen.

Alle Koopmanschappen kunnen worden bijgebragt.

(10204) VAN RIET & TER GOUW.

Op de Vendutie van den 28sten dezer,

zullen **van Riet & ter Gouw** voor de Toko van den Heer

J. F. Tentée,

als nog verkoopen:

Eene partij Scheeps Provisien, als Erwten, Boonen, Brood, Vleesch etc,

als ook:

300 vel Kapleder.

(10261)

VERKOOP

van

JAPANSCHE GOEDEREN.

Op Maandag den 31ste December 1860

zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen de ondervolgende Japansche goederen, aangebragt per "WILLEM EGGERTS", als:

10,000 Bezems.
40 Schutsels van 6 bladen.
58 » » 8 «
66 kisten diverse Paijongs.
1 » koperen Keteltjes.
126 pakken Tjintjouw.
5 kisten rood Koperdraad.
50 pakken à 2 rol vloermatten.

(10244) JOHN PRYCE & Co.

Verkoop van een SCHIP en LADING.

Op Maandag den 31 December 1860, zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen,

op last van den BRITSCHEN CONSUL,

ten **10** ure precies:

het Engelsch Barkschip

JULIET ERSKINE,

zooals het thans ligt ter reede alhier, met **staand en loopend Tuig, 2 Ankers** en **Kettingen** en een stel **Zeilen**; en daarna de **waarlooze Inventaris-goederen**, zoomede de **Lading**, bestaande uit:

10399 Singapore Planken

van 16 v. 9 × 1¼ d.

en 1183 dito dito

van 12 v. 9 × 1¼ d.

De Planken zijn van supereure kwaliteit en zullen worden verkocht bij Kavelingen van **200** stuks.

JOHN PRYCE & Co.

BATAVIA, 19 December 1860. (10195)

Een nieuwe zending

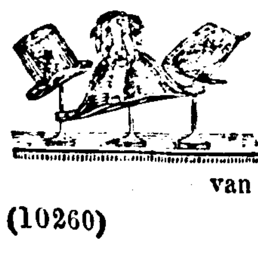

CASTOREN HOEDEN

van **Londen** ontvangen bij

(10260) BRANDON & Co., *Stad & Rijswijk.*

Japansch Lakwerk.

Op een nader te bepalen dag in Januarij 1861,

zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen in **kleine kavelingen**, eene partij

Fraai Japansch Lakwerk,

bestaande uit:

Papierdoozen, Cassettes, Dames-Werktafeltjes, Naaidoozen, Byouterie-kistjes, ronde Tafels, Knaapjes, alles in GOUD-LAK; zoomede Lepeldoosjes, Broodbakjes, achthoekige Tafels, Sambalbakken, Presenteerbladen, Sigaren-standaards, enz., enz., in PAARLEMOER-LAK; verder **ZIJDE**, in diverse kleuren, en een

Japansch Uurwerk.

(10196) JOHN PRYCE & Co.

Let Wel!

In den loop van Januarij

zijn de Ondergeteekende per **CORINGA** verwachtende: eene partij

roode Appelen in IJs,

die bij arrivement in kleine kavelingen op Vendutie zullen worden verkocht.

(10258) CASSALETTE & Co.

Pas Ontvangen:

Versche Boter en Tuinzaden,

Verwen en **Oliën** in soorten, **Spijkers, Blik,** nieuwe **Haring.**

Manilla SIGAREN

Cortados en Habanas No. 2, Londres etc.,

IJzer, Zink, Meubilair.

(10245) ABELS & Co.

BRANDON & Co.,

hebben ontvangen **een groote partij**

MAILKOFFERS,

in alle grootens.

(10259)

Ronde Tapijten,

ALCATIVEN,

KROON-LAMPEN,

waaronder zeer fraaije met Cristallen Ornamenten en twee prachtige geheel van Pleet.

Tafel- en Hanglampen,

bij

(10173) ABEELEN, DENNISON & Co.

THEODORE MAYR

van Winnerl te Parijs,

heeft de eer het publiek te verwittigen, dat hij zich te Singapore gevestigd heeft voor het repareren van

Horologien, Byouterien, Chronometers en Zeevaartkundige Instrumenten.

Eene veeljarige ondervinding in de eerste huizen van Parijs, zouwel als gematigde prijzen doen hem hopen diegenen, welke hem met hun vertrouwen vereeren, te voldoen.

Een goede voorraad van **HOROLOGIEN** is steeds voorhanden aan het *Bureau der Horologiemakers-Vereeniging*, No. 4 *Battery Road, hoek der markt* te SINGAPORE.

(10228)

Voor 1861.

Kantoor-Almanak	*f* 1,—
» **Opgeplakt.** ...	» 1,50
Zak-Almanak, zeer geschikt voor notitieboekje	» 1,50
» ***franco* per Post.**	» 2,—

Verkrijgbaar bij

(10226) W. BRUINING.

Maison PASCAL,

Fabricant de Chaussures en tous genres.

Vient de recevoir directement de PARIS

un grand Assortiment

CHAUSSURES,

première qualité,

pour Dames, Messieurs et Enfants.

10137)

Zes fraaije

ENGELSCHE REISWAGENS,

geheel gemonteerd.

Bij

(10230) ABEELEN, DENNISON & Co.

VIN DE QUINIUM,

per dozijn *f* 48,—.

Sulphas Quinini,

per flacon, inhoudende een ons Medicinaal Gewigt, *f* 8,—.

(10227) Bij L. PLATON & Co.

Gezusters de Bruijn,

Ontvingen per *Maria Adolfina*:

een keurig Factuur

MODEWAREN,

bestaande uit: **BARÈGE, ORGANDIE-** en **JACONET-JAPONNEN, BURNONS** à diagonales et fantasie, **CHENILLES COIFFURES, BLOEMEN, VEDEREN.**

Zoomede:

diverse soorten van

HOEDEN,

als: AMAZONE VICTORIA à POMPOM, GARIBALDI, ANDALOUSE, etc. (10240)

Ontvangen van BORDEAUX,

en dezer dagen hier aangebragt per *Elisabeth*:

Een groot Factuur

FRANSCHE PROVISIEN,

fijne WIJNEN en andere DRANKEN,

alles van de meest gerenomeerde merken; als:

Champagne, Moët & Chandon . . . }
Bourgogne, Romanée, Nuits, Volnay etc. } in kistjes van
Grand vin d'Hermitage . . . . . . } 12/1 of 24/2
Chablis (fijne witte Wijn) . . . . . } flesschen.
Haut Sauternes. . . . . }
Cognac op fust en in flesschen.
Fijne Sla-olie in flacons.
Sardines.
Petit-pois.
Champignons.
Truffles in ½ en ¼ blikken.
Paté de foie d'oie.
Olives au sel et farcies.
Kappertjes.
Moutarde de Maille et Diaphane.
Kruiden-Azijn.
Celeri au jus en au naturel.
Fèves accomodés.
Ris de veau.
Lait-Concentré.
Sirops assortis in ¹/₁ en ½ fl.
Fruits Choisis au jus (assortis). . }
Do. do. „ in ½ flesschen } van Teyssonneau.
Do. à l'eau de vie . . . }
Do. au noyau . . . . . . }
Azijn op fust en in flesschen.

verder:

Vinaigre de Toilette } van de Société Hygiénique
Fijne Toilet-Zeep }
Kurken.
Sponsen.
Fijne wit-porseleinen Eetserviezen voor 12, 18, 24 en 36 personen, groot compleet.

Alle deze Artikelen zijn thans in lossing, en kunnen tegen zeer billijke prijzen in groote of kleine hoeveelheden geleverd worden door

(10187) WINSSER, DE LANGE & Co.

Versche

GRASBOTER,

v. d. Leeuw merk BvM.

S. B. VAN KLEEFF & Co.

(10205) Passer Pisang en Rijswijk.

Per *Maria Adriana*:

NIEUWE HARING,

in vaatjes.

TWEEDE AANVOER.

(10192) VAN WALCHREN & VAN DORP.

BRANDON & Co.,

in de Stad en op Rijswijk,

hebben van *Parijs* ontvangen:

Caoutchoc Regen-Mantels,

Pantalons, Kappen en Petten.

Dezelve zijn bijzonder aan te bevelen in den **Regentijd**, en zijn **buitengewoon billijk van prijs.**

(10200)

Galerijen en Armen

voor

GORDIJNEN,

in diverse genres.

(10193) VAN WALCHREN & VAN DORP.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zijn een onschatbaar geneesmiddel voor scorbut en andere ziekten die het meeste onder de zeelieden heerschen. Zij zijn een genoegzaam zuiveringsmiddel voor alle gevallen van dergelijke ziekten, en nadat de Pillen den patient de gezondheid weder gegeven hebben, geven zij het ligchaam nieuwe levenskracht.

Deze beroemde Pillen, alsmede de Holloway Zalf, zijn op franco aanvrage te bekomen tegen de ondervolgende prijzen, à contant:

Doosjes Pillen @ *f* 1,—, *f* 3,—, *f* 5,—.
Potjes Zalf „ - 1,—, - 3,—, - 5,—.

Te *Soerabaya* bij LE ROY & Co.
„ „ „ MOSSEMBEKKER & Co.
„ „ „ D. MAURITZ MARTENS.
„ *Banjoemaas* „ M. S. CHERIMAN.
„ „ „ J. S. MARTERUS.
„ *Probolingo* „ ZIMMERMANS.
„ *Djocjokarta* „ DECKENS & Co.
„ „ „ Wed. C. W. VAN DER LAAN.
„ *Soerakarta* „ Wed. SAFFINGER & ZOON.
„ „ „ W. VELDMAN & Co.
„ *Tagal* „ Wed. VAN DORT.
„ „ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Cheribon* „ W. GALISTAN.
„ *Buitenzorg* „ P. SCHREUDER.
„ *Samarang* „ DE GROOT, KOLFF & Co.
„ „ „ H. L. DE LYON.
„ „ „ JOOSTEN & Co., en de

Hoofd-Agenten voor *Java*,

(10174) SOESMAN & Co.

VERKRIJGBAAR

bij

Gebr. Beijnon:

MUIR'S }
JEFFREY'S } **India Pale Ale,**
MARZETTI'S } in Flesschen & kruiken.

LONDON PORTER in ½ flesschen.
HAUT SAUTERNES.
MUSCAT DE FRONTIGNAN.
HOLL. LIQUEUREN van *W. Fockink*, waaronder Anisette en Guldewater enz. (10197)

S. B. van Kleeff & Co.

Passer Pisang *en* Rijswijk.

Ontvangen per *MARIA ADRIANA*:

Een groot Factuur

Versche Provisiën,

als: Nieuwe Haring, Stoomzalm van Nieuwenhuis, Haagsche Beschuitjes van Nicolai, Vanille Chocolaad - koekjes, gedroogde Zure Appelen, Secretaris en Sucadekoek, gedroogde Vruchten, gezouten Groenten, als: Roodekool, Bloemkool, Boerenkool, Andijvie en Snijboonen in Vaatjes en Stopflesschen, Zoutvleesch, Rookspek, Kettingsaucijs, Rookworst en Rolpens in kleine vaatjes voor huisselijk gebruik. Saucijs de Bologne en puike Hammen in blik en emballage.

(10198)

De ondergeteekenden geven kennis, dat de door hun tot nu toe onder het merk

JOHN ALBERTY

geleverde zoo gunstig bekende **COGNAC** in het vervolg door hun zal worden geleverd onder het merk:

Cognac Supérieur

préparé spécialement pour Messieurs

Büsing, Schröder & Cie.

par Messieurs

J. J. & J^LES. Rousse

Proprietaires de la marque

JOHN ALBERTY

— 1815. —

en dat van dit merk thans bij hun verkrijgbaar zijn

2000 kisten à 1 dozijn,

aangebragt van *Bordeaux* met het Fransche schip *Château du Gol.*

Batavia, 17 December 1860.

(10169) BüSING, SCHRöDER & Co.

S. B. van Kleeff & Co.,

PASSER PISANG en RIJSWIJK.

Exquise Madera- en Portwijn,

Allsopp's en Muir's PALE ALE,

Best LONDON STOUT,

in halve Flesschen.

Puike MANILLA SIGAREN.

(10199)

LECOTEY,

Breveté.

Peintre, Doreur, Etameur de Glaces, Miroiterie, Encadrement et réparation de tableaux.

Sluisbrug, Noordwyk.

A l'honneur de prévenir le Public qu'il vient de recevoir tout recemment de Paris les objets suivant pour **Fêtes et Soirées.**

5000 LANTERNES VÉNÉTIENNE variés en formes et couleurs.

Une grande partie DE LUSTRES DE SALON et de BOUDOIR garni de fruits et fleurs lumineure Orangers, Pommiers, etc.

CEPS DE VIGNE.

158 LUSTRES A VERRES DE COULEURS VARIÉS, toutes sortes de PEINTURES transparentes et autres pour décoration. DRAPEAUX, Etendards et Allegories en tout genres.

Ce Luminaire se loue en tout ou en partie, depuis les prix de f 50,— *par Soirée.*

ECHANGE de GRAVURE à des *Prix très modérée.*

3000 GRAVURES aux choix.

(10161)

VERKOOP **JATTIE-,**

Nieuw-Zeelandsche Greenen

en diverse andere

HOUTSOORTEN,

gezaagd of te zagen op te geven afmetingen,

aan de

Machine-Fabriek en Houtzaagmolen

(10030) van J. B. DROSSAERS.

VERKOOP

HET LAND

JANLAPPA,

toebehoorende aan den Hoog WelG. Heer Mr. V. M. baron d'Ablaing van Giesenburg.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

(10217) MACLAINE, WATSON & Co.

VERKOOP **het HUIS**, op Cramat thans bewoond door den Heer *Uhlenbeck.*

10215) REIJNST & VINJU.

TE KOOP

Het HUIS,

gelegen aan de OOSTZIJDE van het KONINGSPLEIN.

nabij de WILLEMSKERK, met het daarbij behoorende ERF, toebehoorende aan den Heer *P. van Motman.*

Te bevragen bij

(10218) MacLAINE, WATSON & Co.

TE KOOP een *Huis met Bijgebouwen en Erf* beplant met Klapper- en Vruchtboomen en Grasland.

Te bevragen bij den Eigenaar op Goenoeng Saharie.

(10231) J. D. VAN SCHELLE.

TE KOOP

eene keurige en volledige collectie

Land-, Zee- en Zoetwater

SCHELPEN,

van den Molukschen Archipel, bij

(10172) ABEELEN, DENNISON & Co.

TE KOOP.

Eene Suiker-Fabriek

in de Residentie JAPARA,

met 300 bouws aanplant en malende met Stoomvermogen.

Adres bij

(10170) VAN DEN BROEK & VEECKENS.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD

Een mak en goedgedresseerd

RIJPAARD.

Adres Bureau *Bataviaasch Handelsblad.* (10208)

TE KOOP.

Wegens vertrek op voordeelige voorwaarden het aangenaam gelegen huis op **Molenvliet**, bewoond door den heer *L. Bras.* Informatien bij

(10232) CASSALETTE & Co.

TE KOOP of TE HUUR

HET

HUIS

op KEBON SIRIE, naast den Hoog Edel Gestr. Heer *G. Vogelpoot.*

(10136) DüMMLER & Co.

TE KOOP TWEE

HUIZEN

op SAWA BESAAR.

(10211) A. L. TIETZ.

De ondergeteekende is voornemens bij genoegzame deelneming in het begin der maand Januarij aanstaande, een volledigen Cursus te openen voor het:

ITALIAANSCH BOEKHOUDEN,

Commercieële Correspondentie,

in het Hollandsch, Duitsch en Fransch.

Bij eenige intelligentie der élèves kan de cursus in 5 of 6 maanden afgeloopen zijn. De leeruren zullen bepaald worden van 5 tot 7 ure des avonds.

Inlichtingen te bekomen bij

J. MEIJERS,

gepensioneerd 1ste Luit. Kwart.r,

BAZAAR BAROE tegen over de Schouts-Woning.

(10162)

Voor de Retourreis naar Nederland wordt

een Scheepsdoctor

gevraagd.

Informatien bij

(10186) B. KOPERSMIT & Co.

Een jong mensch, eene goede hand schrijvende en de Fransche en Duitsche talen grondig verstaande, zoekt eene betrekking, liefst in eenig Handelshuis.

Adres C. Z.

(10165) LANGE & Co.

Wordt gevraagd

een

SCHEEPSDOCTOR,

dan wel gelegenheid aangeboden aan een

Officier van Gezondheid

voor de terugreis naar Europa.

Informatien onder het No. dezer advertentie aan het bureau BAT. HANDELSBLAD. (10167)

Eene jonge Dame die hare opleiding gedeeltelijk in Duitschland gedeeltelijk in Holland genoten heeft en de twee laatste jaren op eene kostschool in Engeland werkzaam geweest is, wenscht eene plaatsing als

Gouvernante,

zoo mogelijk op eene der hoofdplaatsen van Java.

Voor verdere informatien wende men zich onder letter C. X. aan het bureau dezer Courant. (10237)

Onderwijs.

Het, volgens vroegere annonce des ondergeteekenden, onder nadere approbatie der bevoegde autoriteit, op te rigten **INSTITUUT** te *Noordwijk*, zal worden geopend, onmiddellijk, na het bekomen der aangevraagde admissie.

(10168) R. J. L. WEIJHENKE.

Liatlah di Sini!

Di dalam itoe satoe bagian dari lima dari tanah **SALAPADJANG**, jang nanti di djoewal harie Senin pada 24 boelan December 1860, di seboet dan termasok djoega **Inventarisnja** dan segala barang barang jang misti dalam bagian itoe.

Maka jang bertanda tangan di bawah inie terlaloe pertjaija sekarang, jang kapada segala orang, jang soedah preksa soerat tanah itoe dan soerat soerat poetoesan, jang ada di TOKONJA Toewan **SPEET**, soeda njata trang sekali, soeratnja Toewan **van der Hoeven** di BATAVIAASCH HANDELSBLAD sekalian tiada menoerot betoel boenjienja poetoesan *Landraad*, dan poetoesan *Raad*, dan poetoesan *Hof.* Dan lagi saija terangken, djikaloe saija tiada menoerot atoeran, boekan poenja BAGIAN itoe satoe dari lima dari tanah **SALAPADJANG**, saija tantang toewan **van der Hoeven** melawan itoe djoewal-an pada hakim, maka itoe lebih baik dari tjari saija poenja karoegi-an dengan segala kabar, jang tiada betoel.

(10256) TAN KIMTJAIJ.

Lees hier!

Ter verduidelijking der Advertentie van den Heer **TOLLENS**, omtrent het te koop aangeboden **een vijfde aandeel** in het Land **SELAPADJANG**, dient dat het Eigendomsregt van dat Aandeel nog altijd in geschil is, en dat alleen een bijkomende kwestie door den Regter is uitgewezen, weshalve wordt gepersisteerd bij vroegere **waarschuwing.** De Processtukken liggen voor belangstellenden ter inzage bij

(10257) H. A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.

HET DAGBLAD VAN SOURABAIJA.

De ondergeteekende heeft het voornemen om van af primo Januarij e. k. onder zijne hoofdredactie eene Courant onder bovenstaanden titel uitttegeven.

Deze Courant zal tweemalen 's weeks verschijnen of zoovele meerdere malen als belangrijke nieuwstijdingen of spoedvereischende advertentien zullen vereischen.

De prijs van het Abonnement is gesteld op *f* 20,— 's jaars; postvrij door geheel Nederlandsch-Indie.

De drie eerste nummers zullen als proefbladen gratis worden verspreid.

Abonnementen worden aangenomen ter Courant-, Boek- en Handelsdrukkerij van den ondergeteekende, aan de Groote Rivier naast het Postkantoor te Sourabaija.

(10214) J. J. NOSSE.

Ned-Ind. Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Genoemde Maatschappij is voortdurend bereid tot sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op Suiker-, Koffij-, Thee- of andere Etablissementen en Inventaris, als op **Woonhuizen**, alsmede **Inboedel en Meubilair**, waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 Cents 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur,

C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, Directeur,

F. H. TIEDEMAN, waarnd. Directeur.

Agenten op Java.

FRASER, EATON & Co., te *Soerabaya.*

B. KOPERSMIT & Co., *Samarang.*

SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (10031)

Algemeene Zee- en Brand-Verzekering-Maatschappij te *Rotterdam.*

De Ondergeteekenden bij behoorlijke Acte van Volmagt benoemd zijnde tot **AGENTEN** van de te **Rotterdam** gevestigde

Algemeene Zee- en Brand-Verzekering-Maatschappij,

zijn van af heden bereid, voor rekening van genoemde Maatschappij. ricico's tegen Zeegevaar over te nemen.

BATAVIA, 22 *December* 1860.

(10248) BüSING, SCHRöDER & Co.

Hôtel du Commerce,

gehouden door den Heer en Mevrouw

SCHMID

te Sourabaya.

Dit aangenaam Hôtel, gelegen in het midden der stad in de onmiddelijke nabijheid der handelskantoren, hoofdwacht, societeit, commedie, etc. is bijzonder aan te bevelen voor familien, die verlangen rustig te logeren.

HH. reizigers die denken eene maand of meer in voornoemd Hôtel te moeten verblijven, zullen als Commensalen beschouwd worden en alzoo **maar *f* 100 per maand betalen.** (10234)

De ondergeteekenden likwiderenden voor de firma's **DE WEERT, RUIJL & Co.** te *Batavia* en **RUIJL, CRAMER & Co.** te *Soerabaya*, noodigen bij deze alle Crediteuren van genoemde firma's uit, eene **algemeene vergadering** te willen bijwonen, op *Maandag den 7den Januarij* e. k., des morgens ten ELF URE, in de JAVASCHE BANK alhier, ten einde Rekening en Verantwoording van hun beheer te hooren afleggen, en zoodanige voorstellen te bespreken als dan zullen gedaan worden.

De Rekening ligt inmiddels bij hen ter inzage.

W. RUEB.

D. BAUDUIN.

BATAVIA, 22 Dec. 1860. (10246)

Bataviaasch HANDELSBLAD.

Heeren Inteekenaren op het *Bataviaasch Handelsblad* worden beleefd verzocht, hun Abonnement voor het **Eerste Halfjaar 1861** bij tijds te verlengen, alsmede voor de MAIL-EDITIE, ten einde van de geregelde toezending dezer Bladen verzekerd te zijn.

Aanvragen om nieuwe Abonnementen worden eveneens, met DUIDELIJKE OPGAVEN van Naam, Voornaam en Woonplaats, bij tijds verzocht, om daarna de oplage te kunnen regelen.

Prijs per Halfjaar voor de GEWONE EDITIE:

Voor *Batavia*	*f* 12,50.
„ *Java*	„ 15, —.
„ de *Buitenbezittingen*	„ 17,50.
„ *Nederland*	„ 22,50.

Prijs per Jaargang voor de MAIL-EDITIE:

Aan de Drukkerij te ontvangen	*f* 20, —.
Op *Java*	„ 22,50.
„ de *Buitenbezittingen*	„ 25, —.
In Europa, franco per Overland-Mail	„ 27,50.

De Inteekening en Storting derzelve, alsmede voor Advertentiën voor deze Bladen, kan ook geschieden:

Te *Cheribon* bij de Heeren	M. BLOK & Co. en A. A. RUZETTE.
„ *Tagal* „ „	A. J. VAN DER VOORT.
„ *Samarang* „ „	SOESMAN & Co.
„ *Soerabaya* „ „	LE ROY & Co.
„ *Pasoeroean* „ „	WEIJERMANS & Co.
„ *Banjoemaas* „ „	J. S. MARTHERUS.
„ *Madioen* „ „	A. HOGENRAAD.
„ *Padang* „ „	R. H. VAN WIJK RZN. en

op de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van W. CORES DE VRIES.

De Uitgever,

W. BRUINING.

BATAVIA, 1 *December* 1860. (10233)

Zee Verzekering Maatschappij

NEPTUNUS

TE ROTTERDAM.

De ondergeteekenden bij behoorlijke acte van volmagt benoemd zijnde tot agenten van de te Rotterdam onder den naam van

NEPTUNUS,

gevestigde Maatschappij van Verzekering tegen Zeegevaar zijn van af heden bereid voor rekening van genoemde Maatschappij risico's tegen zeegevaar over te nemen.

BATAVIA, 22 *December* 1860.

(10249) BüSING, SCHRöDER & Co.

BATAVIASCHE IJS-SOCIETEIT.

De directie der **IJs-Societeit**, maakt aan belanghebbenden bekend, dat de aanwezige voorraad **IJS** binnen weinige dagen zal uitverkocht zijn.

De toenemende consumptie en het belangrijk verlies aan het transport naar *Weltevreden* verbonden, zijn oorzaak van dit onverwacht te kort.

De directie heeft echter de mededeeling ontvangen dat de afscheep der tweede lading **IJS** per clipperschip „CORINGA," den 15den October jl. heeft plaats gehad, zoodat die nieuwe aanvoer in den loop der volgende maand kan worden te gemoet gezien, terwijl voorts maatregelen zijn genomen om in het vervolg zooveel mogelijk te voorkomen, dat andermaal de voorraad uitgeput raakt.

De KAARTJES blijven van waarde voor volgende aanvoeren, doch kunnen houders des verkiezende het kostende terug ontvangen ten kantore van den eerst ondergeteekende.

(10190) Het Bestuur voornoemd,

BATAVIA, F. H. TIEDEMAN.

19 December 1860. D. J. BIJLEVELD.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

Algemeene Vergadering,

ter verkiezing van een **President** en **drie Kommissarissen** in het Bestuur, op **Zaturdag den 5de Januarij 1861**, **des avonds ten 8 ure.**

Namens het Bestuur:

De Secretaris,

(10202) BRUGMAN.

Ned. Ind. Escompto Maatschappij.

Aan Houders van 4 pCt. Obligatiën der Ned. Ind. Escompto Maatschappij, waarvan de laatste Coupons vervallen op 31 December 1860, wordt bekend gemaakt dat van af 15 Januarij aanstaande ten kantore der Maatschappij verkrijgbaar zullen zijn de nieuwe bladen Coupons, en wel, voor obligatiën aan toonder op vertoon dier obligatiën, en voor obligatiën op naam tegen afgifte der talons.

Des verkiezende zullen aan Houders van laatstgenoemde obligatiën de Coupons, na inzending der talons, per post worden toegezonden.

TIEDEMAN & VAN KERCHEM,

(10216) *Directeuren.*

Met een der Stoomschepen is alhier zonder adres aangebragt **Eene DISPENS KAST.** De belanghebbende wordt verzocht dezelve in Ontvangst te komen nemen dan wel zich Schriftelijk te wenden aan

(10247) W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, *den* 22 *December* 1860.

De ondergeteekende, Gezagvoerder van het verongelukte schip „HERCULEAN" te huis behoorende te *Liverpool*, brengt bij deze zoo voor zich als voor zijne equipage, zijnen openlijken en welgemeenden dank aan Kapitein **S. DE BOER** van het Nederlandsche schip „ANTONIA GEERTRUIDA", voor de vriendelijke en aangename wijze waarop hij hen gedurende hun verblijf aan boord van zijn schip heeft behandeld, De „HERCULEAN" verongelukte op den 30sten November jl. in Gasperstraat en terwijl de ondergeteekende en zijne equipage zich in de booten trachten te redden, werden zij gelukkig door de „ANTONIA GEERTRUIDA" opgenomen en te Batavia aangebragt.

De Gezagvoerder **S. DE BOER** behandelde ons zoo als ik zeide op de meest voorkomende en vriendelijke wijze en wilde voor alles wat hij voor ons gedaan had geene de minste vergoeding aannemen.

Zulk eene behandeling ondervindt men niet dagelijks.

Batavia, 14 December 1860. JOHN BELL.

(10178)

Stoomvaart

IN DEN

INDISCHEN ARCHIPEL.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861 is geregeld als volgt:

van BATAVIA

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE den 3den en 17den.

naar SAMARANG en SOERABAYA den 7den en 22sten.

naar BILLITON, PONTIANAK en SINKAWANG den 8sten.

naar BENKOELEN en PADANG den 23sten.

van SOERABAYA

naar MAKASSAR, TIMOR KOEPANG, DELIH en de MOLLUKKEN den 13den.

naar BAWEAN en BANJERMASSING den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES te *Batavia* en te *Soerabaya*

(10219) B. KOPERSMIT & Co. *Samarang.*

Stoomboot Oenarang.

Het vertrek dezer Boot is bepaald:

van Batavia naar Samarang en Soerabaija

op den **30ste December.**

Informatien bij

de Agenten,

(10236) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Naar Samarang en Soerabaya.

Het weder zulks toelatende, zal de

Koningin der Nederlanden,

op den **28** dezer vertrekken naar

Samarang en Soerabaya.

Eerstgenoemde plaats zal alleen ten gerieve van Passagiers worden aangedaan.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

MACLAINE, WATSON & Co.

(10166) *Directeuren der N. I. S. Maatschappij.*

Naar Singapore.

Het vertrek van het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

is bepaald op den **17** JANUARIJ e. k.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van

MACLAINE, WATSON & Co.

(10177) *Directeuren der N. I. S. Maatschappij.*

De Stoomboot

SAMARANG PAKKET

vertrekt den **28sten** dezer

naar Cheribon en Soerabaya.

de Agenten,

(10235) BUIJS, JACOBSEN & Co.

Passage naar BORDEAUX,

wordt aangeboden met het fraaije en snelzeilende Fransche Schip

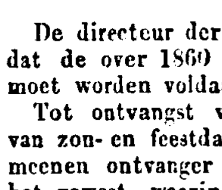

„CANTON,"

Gezagvoerder HOUSSIOS,

Deze bodem zal spoedig regtstreeks van hier vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(10212) MORGAN, MELBOURN & Co.

Uittreksels uit officiëele mededeelingen.

De directeur der middelen en domeinen herinnert dat de verponding over den tweeden termijn van het loopende jaar 1860 moet worden voldaan voor den laatsten December aanstaande.

Tot ontvangst daarvan zal voor de residentie Batavia dagelijks, (met uitzondering van Zon- en feestdagen) worden gevaceerd ten kontore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

De directeur der middelen en domeinen herinnert belanghebbenden dat de over 1860 verschuldigde belasting op de partikuliere bazaars moet worden voldaan voor ultimo December a. s.

Tot ontvangst van deze belasting zal dagelijks (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd: te Batavia door den algemeenen ontvanger op Weltevreden, en elders bij de kashouders van het gewest, waarin de bazaars gelegen zijn.

De adsistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennisse van het publiek, dat ter voorkoming van ongelukken het schieten met vuurwapenen en het afsteken van vuurwerk op en in de nabijheid der openbare wegen, te allen tijde, het nieuwe jaarsfeest niet uitgezonderd, is en blijft verboden.

Hij vertrouwt, dat de ingezetenen zich deze herinnering ten nutte zullen maken, ten einde niet te vervallen in de boete, welke de bepaling op de overtreding van dat verbod voorschrijven.

De adsistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op verzoek eervol als wijkmeester der 1ste wijk is ontslagen de heer J. Hanibals, en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer C. Willems.

De assistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op verzoek eervol als wijkmeester der 16de wijk is ontslagen de heer J. Munnich, en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer J. Schoonderbeek.

Bij de gardoe op Petodjo is, in den avond van den 14den dezer, door een onbekend persoon afgegeven een kistje aan het adres van den heer mr. J. H. Hofmeijer, kunnende de belanghebbende hetzelve ten policie-kantore doen afhalen.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van 19 December worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Soerabaja, van wijlen Willem Schröder.

Door de Agenten der Samarangsche Weeskamer te Banjoemaas, van wijlen Bernard Pennekamp.

Door J. J. Schneither qq. te Samarang, van wijlen J. W. Verstift.

Gouvernements-besluiten, Benoemingen, enz.

Civiel-Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ambtenaar op wachtgeld *H. W. Balzar*, laatstelijk ambtenaar bij het boschwezen.

Ontslagen:

Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de adsistent-resident van Billiton *J. L. E. Schepern*.

Benoemd:

Tot resident van Madioen, de resident van Cheribon, *H. Kleijn van de Poll*.

Tot resident van Cheribon, de resident van Madioen *C. Wiggers*.

Tot tijdelijk lid bij de weeskamer te Batavia, de ambtenaar op wachtgeld *J. A. Eijnis Huffenreuter*, laatstelijk algemeene ontvanger te Samarang.

Benoemd:

Tot adsistent-resident van de afdeeling XIII en IX Kotta's, Sirockan, Soepaijan, Allahan Pandjang en Sieugie Pagoe, residentie Padangsche bovenlanden (Sumatra's Westkust), de ambtenaar op non-activiteit dr. *J. H. Croockewit*, laatstelijk ambtenaar belast met natuurkundige nasporingen in Nederlandsch-Indie, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot secretaris der residentie Samarang, de hoofd-kommies bij de algemeene rekenkamer *F. D. de Chauvigny de Blot*.

Tot kommiezen-visitateur bij de recherche te Batavia, de onder-kommiezen der eerste klasse bij de recherche aldaar *P. J. Prevost* en *B. A. D. Schuler*.

Tot kontroleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust, de kommies op het residentie-kantoor te Sibogha (Tapanoli) *W. B. Davidson*.

Tot kommies op het residentie-kantoor te Sibogha (Tapanoli), de buitengewone klerk bij de algemeene rekenkamer *C. Strickling*.

Bij de Sub-Commissie van Onderwijs te Soerakarta.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, de predikant *J. W. C van Steeden*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig voor de bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, de predikant *J. C. Fraissinet*.

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken, de ambtenaar op wachtgeld *H. A. van Rossem*, laast ingenieur der tweede klasse bij de burgerlijke openbare werken.

Goedgekeurd:

dat door den Directeur der Kultures

is Geplaatst:

Bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Banjoemas, ter beschikking van den resident aldaar, de ambtenaar ter zijner beschikking mr. *L. J. Selleger*.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan de kapiteins der infanterie *G. F. de Rivallet* en *A. W. F. H. Tuckerman*.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein-kwartiermeester *J. J. Spiekerman van Weezelenburg*.

Benoemd:

Tot kommies-expediteur bij de directie der genie (militair ambt naar der derde klasse), de militaire opzigter der genie der derde klasse, adjudant onderofficier der sappeurs voor memorie *J. H. Kranz*, thans magazijnmeester bij de buitengewone geniewerken te Tjilatjap.

Bevorderd:

Bij de Militaire Geneeskundige Dienst.

Tot officier van gezondheid der tweede klasse bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der derde klasse *A. Cochius*, thans ter beschikking te Batavia.

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der derde klasse *P. S. A. von Dura*, thans ter beschikking te Batavia.

Batavia.

Aankomst der Mail.

In den avond van den 19den dezer arriveerde alhier het stoomschip *Palembang*, kapitein Kramer, medebrengende berigten uit Europa tot den 10den November.

Laatste Berigten.

Koning Victor Emanuel deed zijn intrede in Napels op den 8sten November, vergezeld van Garibaldi, die zijn dictatuur heeft nedergelegd. De beide Sicilien worden aan Sardinie geannexeerd. Garibaldi heeft zich naar het eiland Caprera begeven. De Royalisten hebben een nieuwe nederlaag geleden en zijn te Gaëta opgesloten. Men beweert dat de ex-koning de vlugt nemen zal.

De beroemde Engelsche admiraal *Sir Charles Napier* is overleden.

Bij den handel heerscht een algemeene ontevredenheid over de plotselinge verhooging van den wisselkoers door het Gouvernement na den afloop der suikerveiling op 15 dezer. Vóór de veiling trok de Factorij tot 101 (het Gouvernement hield op *pari*), en die koers heeft natuurlijk voor de gedane inkoopen tot maatstaf gestrekt. Maar nu het Gouvernement dadelijk *na* de veiling heeft bekend gemaakt dat het wissels zoude afgeven tegen 102, zijn de particulieren wel genoodzaakt tegen 103 à 103½ te trekken, waardoor zij aanzienlijke schade lijden. Men vraagt of deze handelwijze uit een oogpunt van goede trouw kan worden geregtvaardigd, dan of hier weder een vergissing bij de Directie van Financiën heeft plaats gehad.

Gisteren arriveerde alhier ter reede het schip *Australia*, gezagvoerder Jochems, aan boord waarvan zich bevind een detachement suppletie-troepen, sterk 99 onder-officieren en manschappen, onder kommando van den van verlof terugkeerenden majoor Von Stietz, mede-geleiders de 2de luitenants Fetter, Boud, Julius en Niepce, offic. v. gezondh. 3de kl. Stark. 1 man is aan boord overleden. Het detachement zal heden ontschepen.

Aangekomen en Vertrokken Personnen.

Van de Wester-Afdeeling van Borneo, per *Ambon*, de heeren Diemont en Echtgenoot, Tafelkrwijer.

Naar Bencoelen en Padang, per *Ambon*, de heeren Croockewit en Echtgenoot, Hamel, Neuendorff, de Koningh, Schmidt, Echtgenoot en 6 kinderen, Higginson, Purvis, Mackensie, Troplong en Echtgenoot; Mej. Abbink, Mackensie, van Schuijlenburg.

Naar Samarang en Soerabaija, per *Palembang*, de heeren Hoffstede, Hardsteen, van der Weijde, Hilckert, Cochius, de Bruijn, Strick van Linschoten, Dinkelaar, Lammerding, Ruhle, Cores de Vries en Familie, van der Ebb, Waardenaar, Holtius, Fuss en Echtgenoot, Schilperoord, Vogelzang, Remmert, Echtgenoot en 1 kind, Freule Bornhard, Mej. Valk, Sack.

Naar Samarang en Soerabaija, per *Prins van Oranje*, de Heeren Webb, van Deventer, Langenberg, Veerman, Reilman, Batten, Weijergang, de wed. Paqué en 3 kinderen, Essenius Greef en Echtgenoote, Mevr. Johannes, Mej. Rijke.

Naar Cheribon, per *Samarang Packet*, de heer Hofland.

Men meldt ons van Tagal:

„Hier is thans van wege het bestuur een nieuw misdrijf ingevoerd geworden, namelijk *het niet afnemen van den hoed voor een vlaggestok*. Die stok staat voor des Residents woning, en iedere Chinees die bij 't voorbijgaan verzuimt dien *stok* met ontblooten hoofde te begroeten, wordt met 8 dagen gevangenis of 20 rottingslagen gestraft. Eerstgemelde straf werd nog onlangs toegepast op een Chineschen scheepsgezagvoerder, die met de nieuwe uitvinding geheel onbekend was, en wiens vaartuig, hoewel reeds uitgeklaard zijnde, daardoor 8 dagen langer aangehouden werd. De meeste hier woonachtige Chinezen hebben de gewoonte aangenomen blootshoofds te gaan, uit vrees van het eerbewijs aan den stok te zullen vergeten, of welligt andere nieuw opgerigte stokken, wier heiligheid even streng mogt worden gehandhaafd, niet te zullen opmerken. Er bestaat, naar men zegt, veel geneigdheid bij het bestuur om het bedoelde misdrijf ook onder de Europeanen van toepassing te verklaren.

Wij willen gaarne van u weten, Mijnheer de Redakteur, of men zich in ernst zou kunnen verbeelden dat het gezag van het Gouvernement door zoodanige verzinsels in het oog der Chinezen zelve *verhoogd* worden zal; en of het niet hoog tijd wordt dat een Chinesche *Willem Tell* aan de uitvinding van den Tagalschen *Gesler* een einde kome maken?"

(Wij zullen onzen berigtgever alleen antwoorden dat van den Resident van Tagal ons *niets* verwonderen kan na het gebeurde waarop wij in ons vorig nummer doelden en dat door den *Java-Bode* — echter niet geheel juist noch volledig — medegedeeld geworden is. Wij wenschen omtrent dit voorval nog korten tijd het zwijgen te bewaren, omdat wij reden hebben te gelooven dat de justitie zich de zaak aantrekken zal, in welk geval zij een *personele* kwestie blijven zoude, terwijl zij anders — veel meer dan de beruchte uitzetting van den heer *van Vliet* — een zaak zal worden van *algemeen* belang. *Red.*)

Een vriendelijke hand zendt ons de volgende belangrijke statistiek der Suiker-productie in Louisiana:

Oogst van 1828	88,000	hogsheads	Oogst van 1845	186,000	hogsheads
„ „ 1829	48,000	„	„ „ 1846	140,000	„
„ „ 1830	?	„	„ „ 1847	240,000	„
„ „ 1831	?	„	„ „ 1848	220,000	„
„ „ 1832	70,000	„	„ „ 1849	247,900	„
„ „ 1833	75,000	„	„ „ 1850	211,201	„
„ „ 1834	100,000	„	„ „ 1851	236,547	„
„ „ 1835	30,000	„	„ „ 1852	321,934	„
„ „ 1836	70,000	„	„ „ 1853	449,324	„
„ „ 1837	65,000	„	„ „ 1854	346,635	„
„ „ 1838	70,000	„	„ „ 1855	231,427	„
„ „ 1839	115,000	„	„ „ 1856	73,976	„
„ „ 1840	87,000	„	„ „ 1857	279,697	„
„ „ 1841	90,000	„	„ „ 1858	362,296	„
„ „ 1842	140,000	„	„ „ 1859	221,840	„
„ „ 1843	100,000	„	„ „ 1860	geschat op	
„ „ 1844	200,000	„		175 tot 200,000	„

Het gemiddeld gewigt van een *hogshead* is ongeveer een halve ton.

Soerabaija 13 December. Heden heeft door de politie alhier eene belangrijke aanhaling amfioen plaats gehad, aan boord van de Gouvernements kruisprauw no. 44, komende van Banjoewangie.

Dezer dagen hebben zich weder kustroovers vertoond, ter hoogte van Jaba kotta. Eene praauw hebben zij met de gelden en goederen der opvarenden, genomen. Eenige dezer boosdoensers, zijn door de opvarenden dier praauw ontdekt en bereids door den widono van Jaba kotta gevat met de hun toebehoorende praauw. Zoude het niet wenschelijker zijn, dat de Kruisbooten meer op zeeroovers dan op amfioen, jagt maakten.

(Soer. Court.)

Soerabaija, 17 Dec. In den nacht van Zaturdag is aan den weg Kapoetran een allerbrutaalste diefstal gepleegd in de woning van een javaan.

De dieven hebben zich door ondergraving van den muur toegang tot het huis weten te verschaffen, en na van binnen de deuren te hebben geopend een groote kist, inhoudende volgens opgave geld en juweelen, naar buiten gebragt en na opening daaruit ontvreemd.

Bij ontvlugting hebben de dieven een kolossaal scherp snijdend hakmes achtergelaten.

Opmerkelijk is het, dat deze diefstal plaats had op eenen afstand van p. m. 15 passen van de gardoe, zonder dat het wachtvolk er iets van had bespeurd.

Gisteren namiddag omstreeks zes ure ontwaarde men aan een der kolenloodsen, staande in de nabijheid van het maritiem etablissement een sterke rookkolom, veroorzaakt doordien de daarin geborgen kolen aan het smeulen waren.

Door dadelijk krachtige maatregelen, door het uiteenhalen der kolenmassa, is men eene vermoedelijke losbarsting van den brand voorkomen.

(Oostpost.)

Batavia. In den morgen van 9 Dec. jl. is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal, aan boord van de gouvernements-stoomer *Java*, ter reede Sumanap aangekomen.

Den volgenden morgen te 9 ure heeft Z. E. de reis naar Banda voortgezet, vergezeld van Z. M. stoomschip *Gedeh*, hetwelk een uur vroeger te Sumanap was aangekomen.

— Gedurende de maand October 1860 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van . . . . *ƒ* 1,306.888,10½.

De ontvangst over de tien eerste maanden van 1860 bedraagt . . . . *ƒ* 8,851,130,40.

Hieronder is echter begrepen aan fictive regten op gouvernements-producten *ƒ* 1,449,158.40½.

aan terugbetaalde regten *ƒ* 106,106.33½. *ƒ* 1,555,264.74

Zuivere ontvangst *ƒ* 7,295,865.66

Gedurende de eerste tien maanden van 1860 is meer ontvangen dan over dienzelfden tijd in:

1858 . . *ƒ* 1.400.421.70⁵.

1859 . . *ƒ* 1.149.875.37⁵.

Banjoemas. Ten gevolge van zware en aanhoudende regens, zijn de rivieren in de afdeeling Bandjar Negara zoodanig gezwollen, dat een dam in de rivier Njangkoeh, ter lengte van p. m. 80, ter breedte van p. m. 70 en ter hoogte van 8 rhijnl. voeten, totaal is weggespoeld, terwijl de bamboezen hang-brug over de rivier Serajoe, nabij de desa Redjoso, voor de helft is vernield.

Geene ongelukken hebben daarbij plaats gehad, en men is bezig, om met kracht van handen de genoemde brug te herstellen en den weggeslagen dam te vernieuwen, waarmede men spoedig hoopt gereed te zijn.

— In de laatste dagen der maand November jl. hebben zware onweders in deze residentie gewoed, ten gevolge waarvan vijf menschen door den bliksem getroffen en gedood zijn, en wel:

1°. Op den 21sten November jl., de Javaan Djaija Tjicka in het regentschap Poerwokerto.

2°. Op den 24sten dier maand, de Javaan Kertoleksono, in het regentschap Banjoemas.

3°. Op denzelfden dag, de Javanen Saladipa en IJagie in het regentschap Poerbolingo.

4°. Op den 28sten derzelfde maand, de Javaan Arsodjiwo in het regentschap Poerbolingo.

Wester-Afdeeling van Borneo. (November).

Sambas. De rust bleef ongestoord. De gezondheidstoestand was naar wensch.

Het weder was onstuimig.

De prijzen der rijst zijn ten gevolge eener gunstige padi-oogst te Pamangkat gedaald.

Montrado. Ook hier bleef alles rustig en de gezondheidstoestand naar wensch.

De rijstoogst was gunstig.

Sintang. De rust ter hoofdplaats bleef ongestoord en de gezondheidstoestand was gunstig.

Bij gelegenheid van een stortregen sloeg de bliksem in eenen boom bij de gevangenis-wacht, ten gevolge waarvan de zich in het wachthuis bevindende drie manschappen ter aarde stortten. Een hunner is dadelijk bijgekomen, terwijl de twee anderen naar het hospitaal zijn vervoerd moeten worden.

Pontianak. De gezondheidstoestand was naar wensch.

Ten gevolge van belangrijken uitvoer is de prijs der rijst gestegen.

Het oogsten is reeds hier en daar begonnen, waardoor men spoedig eene daling der prijzen mag verwachten.

De vischvangst was door het regenweêr niet zeer voordeelig.

(Jav. Cour.)

Brieven uit Nederland.

Geheel Europa zag weinige weken geleden met onbeschrijfelijke spanning naar Warschau; de bijeenkomst van drie magtige gekroonde hoofden, wier staatkunde in den laatsten tijd ontzaggelijk uiteengeloopen was, nu beraadslagende over hetgeen hen te doen stond bij de revolutie in Italië, verlevendigde de hoop van allen, die het beginsel van het *droit divin* huldigen of, om welke reden dan ook, de revolutie vijandig zijn. Die hoop is bitter teleurgesteld, want, behalve persoonlijke beleefdheden, schijnt de Keizer van Rusland niets te hebben toegezegd, of liever hebben Oostenrijk en Pruissen niet op zich kunnen nemen het tractaat van Parijs te verscheuren. De berg heeft hier alweder eene muis gebaard. Zonder zich in het minst aan die bijeenkomst te storen, vervolgt het Italiaansche volk, voorgegaan door Garribaldi, geregeerd door Victor Emmanuel, en bestuurd door Cavour, de eenheid van het Rijk. Het programma: Italië zal vrij zijn van de Alpen tot aan de Adriatische Zee, is bij uitzondering onder de beloften van Keizer Napoleon, een historische waarheid. Er bestaat thans een Italiaansch Rijk, waaraan slechts 3 punten ontbreken, nl. Rome, door Franschen bezet, wier terugtrekking tevens het sein is om die stad tot de hoofdplaats van Italië te verklaren; Gaëta, de wijkplaats van Frans II, van land- en zeezijde aangevallen en waarschijnlijk binnen een paar dagen bezweken, en — Venetië! Gisteren is Victor Emmanuel 's morgens ten 9½ ure Napels binnen getrokken en als Koning begroet. Men moge zeggen wat men wil, men moge zoo weinig achting voor het menschdom hebben als Talleyrand in zijn' tijd; men moge elders door laauwheid en onverschilligheid somtijds een oogenblik ontmoedigd worden, — het schouwspel, dat Italië oplevert, is verheven en grootsch. Een volk van 22 millioen zielen vergeet de verdeeldheden, die vroeger bestonden tusschen elke stad en elke provincie bijna; Napels en Palermo, Toscane en Milaan, doen afstand van hunnen naijver tegenover Turyn en het kleine Piemont, om slechts ééne nationale zaak te kennen. Allen vereenigen zich om het despotisme van een tal kleine vorstjes te verbrijzelen en den Koning te begroeten, wiens huis sedert lang het constitutionnele koningschap vertegenwoordigt. Die revolutie heeft plaats gehad zonder uitbarsting bijna, zonder wraakoefening en zonder die woelingen, aan eene revolutie eigen. De Italianen, en daaronder mannen als Garribaldi in de eerste plaats, geven bewijzen van eene zelfbeheersching, die Europa achting inboezemt; ééne kreet over handelingen, zoo als Rome en Napels die jaren pleegden — en het prestige zou verdwenen zijn.

Er ontbreekt aan Italië niets dan Rome en Venetie. De tijd, zegt Cavour, zal Rome van zelf doen vallen. Ik zou daarvoor wel willen lezen: Keizer Napoleon zal het er wel naar maken. En Italië zal zich organiseren tot tegen het voorjaar en dan zal de strijd om Venetië plaats hebben. Reeds nu heeft Frankrijk verklaard, dat het, ingeval van eene nederlaag, Lombardye blijft waarborgen. Die verklaring, per brief aan den Keizer van Rusland te Warschau afgelegd, heeft Oostenrijk, naar men wil, doen besluiten zijne afwachtende houding te blijven bewaren; dat heeft daartoe dan ook wel zijn reden, want de concessie aan de Hongaren en aan andere gedeelten des Rijks, schijnen lang niet te voldoen. Alleen eene hoogst loyale en eerlijke uitvoering van de geoctroyeerde constitutie kan nog velen tot bedaren brengen.

Het Engelsche kabinet schijnt een tijd lang tot Oostenrijk en Pruissen te hebben overgeheld. Gij zult u de nota van Lord John Russell herinneren, waarbij aan het Hof van Turyn verklaard werd dat Engeland den inval in Napels niet kon goedkeuren en vooral geen aanval op Venetië wilde. De publieke opinie in Engeland heeft zich daarop scherp tegen het Ministerie geprononceerd; Napoleon heeft alweder eenige concessien gedaan bij de vaststelling van het tarief, dat spoedig publiek zal worden en de Engelsche staatslieden hebben op nieuw eene nota naar Turyn gezonden, die een geheel ander liedje zingt. Nu is het: andere landen protesteren, maar de Engelsche Regering zou haren oorsprong en hare beginselen verloochenen, indien zij hare ontevredenheid betuigde over de vestiging van een groot en magtig koningrijk Italië. Willem III en Vatel's geschriften worden aangehaald om dat te bewijzen, terwijl de Engelschen zich nu de eer geven, dat zij de ware vrienden van Italië zijn; want zij hebben eerst gewaarschuwd tegen een' onberaden oorlog met Oostenrijk, en nu erkennen zij alleen het nieuwe Rijk, dat in het voorjaar sterk genoeg zal zijn om de kansen van een' strijd te wagen, nu zelfs Napoleon voor de leus zijn' gezant teruggeroept. Het is eene comedie, om de publieke opinie in Engeland tot zwijgen te brengen. Gij kunt echter begrijpen dat de diplomatie niet tevreden is met de leer, die Engeland thans verkondigt, want dat noemt men de legimiteit der revolutie.

De telegraaf bragt heden, volgens de *Daily-News* een berigt, dat een vrij gevoelige slag voor Koning Frans is. Een sterk korps troepen, 15,000 man infanterie, 4,000 ruiters en 32 stukken zouden, door de Sardiniërs vervolgd, de wijk genomen hebben op pauselijk gebied en daar ontwapend zijn. Wordt dit bevestigd, dan zal Gaëta het niet lang meer houden.

In ons landje gaan de zaken, zoo als te verwachten was. De Tweede Kamer is, zoo als gij weet, na de discussiën over de suikerkwestie uiteengegaan. Ik wil wel verklaren, dat ik sedert 1848 nooit een zoo vijandige toon tegen de Regering heb zien aanslaan, als ditmaal het geval is. Bij de algemeene beschouwingen over de begrooting is de politieke kwestie onverholen op den voorgrond gesteld. De verslagen bevatten overigens, wat de departementen betreft, geene andere belangrijke feiten dan hetgeen ik u reeds vroeger mededeelde. De commissiën betrekkelijk hoofdstuk XI en die over de vaststelling van het batig slot over 1858 hebben te zamen gewerkt; al wat algemeene politiek betrof, is bij de begrooting behandeld. Die beide stukken te zamen zijn de meest scherpe afkeuring van het tot dusverre gevolgde koloniale stelsel, die met mogelijkheid uitgesproken kan worden. Ik zal die stukken niet ontleden; zij zijn zoo belangrijk, dat gij ze gewis aan uwe lezers zult mededeelen. Het verslag over hoofdstuk XI is aan de pen van den heer Heemskerk Bz., het kamerlid, dat altijd zwijgt, maar uitstekend schrijft, te danken. Het is van het eene einde tot het andere eene acte van beschuldiging tegen den Minister van Koloniën, misschien te fel. Op mij, en welligt op velen, maakte dit stuk den indruk, dat eene Tweede Kamer van de Staten-Generaal het *fortiter in re, suaviter in modo* iets beter had behooren in acht te nemen. Tot heden heeft de Regering niet geantwoord; ik denk dat het antwoord ook niet malsch zal zijn.

En wat zal het einde zijn? Mogt al omtrent het koloniaal bestuur eenige wijziging komen, indien ik goed onderrigt ben, dan zal het Ministerie van Hall niet vallen. Ik verwacht, en kan u bijna stellig voorspellen, dat de begrooting van den Minister van Koloniën verworpen wordt of dat althans eene zoo krachtige motie van wantrouwen hem zal treffen, dat hij zal moeten aftreden. Van af hoofdstuk II zullen zich voorts een tal leden tegen de begrooting van elk Minister verklaren, maar daar sommige Katholieke leden van Hall niet te fel willen bestrijden, worden waarschijnlijk de andere hoofdstukken aangenomen, hoe hevig de debatten ook zullen zijn. Van Hall brengt het constitutionnele staatsstelsel à la Guizot in praktijk; hier komt een stuk spoorweg; dáár wordt geld op de begrooting gebragt voor herbouw van eene kerk; elders een kanaal toegestaan. Er is altijd en in iedere kamer eene ministeriële partij, en zoo krijgt men dan voor zekeren tijd eene meerderheid, die een oogenblik later weder ontvalt, als men hoogere eischen niet kan inwilligen. Men kan dat in ons land intusschen wel wat volhouden, want bij de gehechtheid aan ons regerend stamhuis en bij de bepaalde onverschilligheid op publiek terrein van velen, behoeft men voor geene uitspattingen van de natie te vreezen. Maar het constitutioneel staatsstelsel geraakt toch zoodoende in discrediet. De *N. Rott. Courant* heeft de waarheid gesproken, toen zij onzen politieken toestand, waarbij de minderheid regeert, niet enkel toeschreef aan hen, die op het kussen zitten, maar aan de kiezers en aan de kamers, die altijd veel praten en toch niet veel tot stand brengen.

Het is een bedroevend schouwspel en het stelt hen in het gelijk, die van de onmagt onzer constitutionnele staatsinstellingen spraken, hoezeer zij overdrijven en aan de menschen moesten wijten, hetgeen de instellingen nooit zullen veranderen, dat sedert drie dagen voor de zevende maal over eene nieuwe regterlijke organisatie wordt beraadslaagd; want kent men de drijfveren van de menschen, dan ziet men hier een lid van het Hof ijveren voor het behoud van elf hoven; dáár een lid van een Regtbank verklaren dat de wet niet deugt, omdat de kantonregter te veel magt krijgt en de Regtbank te weinig, en een advocaat, die fortuin heeft en alleen civiele zaken behandelt, de afschaffing van alle Hoven en van het Crimineel Appèl voorstaan, terwijl een ander vóór de Wet is, omdat hij in de Residentie woont en nu de appellen en cassatiën uit zijne provincien zal krijgen, waar het Hof verdwijnt. Eindelijk is de groote meerderheid, op een paar ondergeschikte punten na, voor elk der hoofdbeginselen in de Wet van den heer Godefroi. Maar het gevaar ligt in de eindstemming, omdat er drie of vier minderheden zijn, die ten slotte wel meerderheid kunnen worden. Indien de man, die jaren lang de rapporteur van de Kamer was, voor de zevende maal deze proeve ziet mislukken, dan zullen wij nog wel lang ons omslagtig en duur regt blijven behouden.

Er zal voor de begrooting wel niet zeer veel tijd overblijven; er zal intusschen tijd genoeg zijn om veel te praten en niet veel te doen. Ik heb wel eens meer het oude Hollandsche gezegde gebruikt: „De heeren uit den Haag," enz.

De minister van koloniën schijnt vóór de discussie over zijne begrooting nog eens een proefje te hebben willen nemen, of hij het met de oppositie niet zou kunnen klaren. Deze mail brengt u een besluit, waarbij nieuwe regelen worden vastgesteld voor de toelating van Nederlanders en vreemdelingen in de koloniën, waarbij het systeem wordt afgeschaft om van een' Nederlander twee borgen te vorderen. Intusschen zal ook hier weder alles van de uitvoering afhangen, want men vordert voor hem, die eene acte van vast verblijf zal krijgen, langer dan voor 6 maanden, dat hij bewijze voldoende middelen van bestaan te hebben of te kunnen krijgen. De vraag is nu, wat zal men verstaan onder het bezit van middelen van bestaan. Dit besluit is intusschen eene schrede op den goeden weg, die werkelijk toejuiching verdient.

Op materieel gebied komt het ministerie intusschen steeds met nieuwe voorstellen voor den dag. Gisteren is een wetsontwerp rondgedeeld, waarbij wordt voorgesteld met primo September a. s. een uniform briefport van 5 centen in te voeren, thans bestaan twee rayons van 5 en 10 cent. De frankering zal niet gedwongen zijn. Het is opmerkelijk hoe de liberale hervorming in dezen gewerkt heeft, want in 1848 werden 3 millioen, in 1859 meer dan 12 millioen brieven per post verzonden.

Op letterkundig gebied is alweder een en ander verschenen. De heer Riesz, de onvermoeide schrijver in den *Nieuwsbode* tegen v. Hoëvell en de Tweede kamer, heeft eene brochure uitgegeven, waarin de vraag beantwoord wordt: Wat behoeft Java? Laat men nu zijne uitvallen en zijn tegenstand tegen vrijheid van drukpers ter zijde, dan bevat dit boekje welligt veel goeds. Riesz wil uitbreiding van het Europeesch en Inlandsch bestuur, betere bezoldiging van de hoofden, maar dan ook beperking van de heerendiensten in verband met de algemeene regeling [illegible] een krachtig toezigt op hunne handelingen; afkoop van de [illegible]diensten moet een beginsel zijn, dat zeer voorzigtig in toepassing moet worden gebragt. Omtrent het kultuurstelsel wil hij behoud, maar strenge afscheiding van fabriekarbeid van al het overige; de eerste moet vrij zijn, waar het kan. Hij wil de suikeraanplantingen op 200 à 250 bouwe beperken; thee, indigo en cochenille, benevens tabak, aan vrijen arbeid overlaten en met de meest mogelijke voorzigtigheid en trapsgewijze het grondbezit individueel maken, maar dit moet het werk van tijden zijn. Deze schets is onvolledig, maar zijn geschrift komt overeen met zijne vroeger verkondigde denkbeelden.

Multatuli's kandidatuur te Tiel, waar de heer van Lidth de Jeude gekozen is, is alweder jammerlijk mislukt. Hij heeft geene enkele stem verkregen. Hij laat zich intusschen steeds hooren. In het November-nummer van de *Tijdspiegel* b. v. lees ik brieven van Max Havelaar aan Multatuli. Het is mogelijk, dat velen die mooi zullen vinden; zij gaan *mij* een weinig te hoog. Het is eene poging om de vreesselijkste contrasten tegenover elkander te stellen. Er is ook eene brochure uitgekomen tot wederlegging van zijn boek, getiteld: *Waarheen?* die ik besteld heb en u heden hoop te zenden. Ik heb ze nog niet ontvangen.

Van verkiezingen gesproken, de Friezen schijnen zich maar niet te kunnen losmaken van antiquiteiten, want zij hebben den president van het genootschap van Oudheidkunde, den heer Dirks, alweder naar de kamer gezonden. Boreel van Hogelanden, vroeger lid van de Tweede kamer en later commissaris des konings in Noordholland, is in de plaats van den heer Borski, die dezer dagen bedankte, gisteren door de Staten van Noordholland tot lid van de Tweede kamer gekozen.

Men spreekt ook weder van eene aanstaande brochure van den redacteur van den *Nieuwsbode*.

Cremer en Keller gaan steeds voort met novelles te schrijven en die bij het wintersaisoen vooraf in letterkundige genootschappen voor te dragen. De eerste heeft te Rotterdam *furore* gemaakt met zijn jongste stuk: *Bruur Joapik*, dat iedereen met het grootste genoegen in de *Tijdspiegel* leest. Keller spreekt Maandag wat nieuws in *Diligentia* in den Haag.

De muziek levert tot nog toe niet zeer veel bijzonders op. Een enkel buitenlandsch artist, de heer Folz, heb ik dezer dagen gehoord. Het is een uitstekend fluitist. Het beste bewijs, dat er niet veel bijzonders te krijgen is, was het *Toekomst*-Concert, waarvan het *pièce de milieu* bestond uit de voordragt van twee pianisten, onze stadgenoot van der Does en onze landgenoot Martin Lazare, die eenige jaren in Amerika heeft doorgebragt.

De Italiaansche opera te Amsterdam moet perfect-middelmatig zijn en bij lang niet zulk een uitstekend personeel hebben als het vorige jaar. De Duitschers te Rotterdam maken steeds *fureur*. Het Fransche tooneel in de residentie daarentegen sukkelt. Men kondigt de komst aan van eene beroemde Fransche chanteuse, Mad. Vestphalie. Van het nationaal tooneel spreek ik u zelden, er valt ook bitter weinig van te zeggen. Men heeft in ons land eenige goede acteurs, maar geen nationaal tooneel. Men behelpt zich met vertalingen van Fransche spektakelstukken en enkele goede comedies; thans speelt men *de Schoonzoon van mijnheer Pereboom*, alras: *Le Fendre de monsieur Poirier.*

's HAGE, 9 *November* 1860.

Volgens de laatste berigten zien de zaken in Syrie alles behalve gunstig uit. De bevolking moet nog steeds in groote gisting verkeeren. De Turksche regering heeft de christen bevolking eene schatting opgelegd van 200,000 francs, waarvoor zij van de krijgsdienst zou worden ontheven, maar de uitgeplunderde lieden hebben liever verklaard in het leger te willen treden. Dit weigert de Syrische regering evenwel. Men wil dat de toestand van dien aard is, dat de Fransche regering versterking wil geven aan het bezettingsleger en dat Rusland reeds zou aangeboden hebben de noodige 6000 man te leveren. In geheel Turkye heerscht de grootste gisting onder Christenen en Mohammedanen en er zijn berigten uit Constantinopel ontvangen, die spreken van eene poging, welke men tegen het voorjaar zou ondernemen om den sultan te onttroonen en zijn broeder Azis te benoemen. De Oostersche kwestie schijnt nog lang niet opgelost te zijn. Dat zal een appeltje voor den dorst zijn, na de Italiaansche kwestie.

Algemeen Overzigt.

Rotterdam, 7 November.

Het onrustbarende gerucht, tijdens ons vorig nommer vooral te Parijs in omloop, als zou Oostenrijk Sardinie den oorlog willen verklaren, zoo het niet mogelijk was, aan de Italiaansche aangelegenheden een [illegible] rigting te geven, is sedert eenige dagen verstomd [illegible] heeft plaats gemaakt voor de hoop, dat men althans vooreerst van die zijde voor geene verstoring van den Europeschen vrede te duchten zal hebben. Die verandering van denkwijs dagteekent hoofdzakelijk van het oogenblik, waarop zich het gevoelen vestigde, dat de conferentie te Warschau zonder eenig resultaat voor Oostenrijk afgeloopen is. Immers komen nagenoeg alle onafhankelijke dagbladen daarin overeen, dat met opzigt tot die bijeenkomst — welke in het voorbijgaan gezegd, door een plotseling opgekomen ziekte der keizerin-weduwe van Rusland, kort daarop, 1 November overleden, vroeger werd afgebroken dan aanvankelijk bepaald was — te Weenen zelf is alle illusie verdwenen, te meer, nu van de Russische zijde werd verklaard, dat de conferentien te Warschau geen ander doel konden hebben dan eene bevestiging van den Europeschen vrede. Uit die verklaring blijkt toch, dat indien de keizer van Oostenrijk op ondersteuning van oorlogszuchtige plannen gerekend heeft, hij zich grootelijks heeft vergist. Men voegt er bij, dat de Oostenrijksche diplomatie die van Rusland meer doortrokken heeft gevonden met de Fransche zienswijze dan men dacht. Ook moet de omgang tusschen de beide keizers zeer koel zijn geweest. In *één* ding schijnen de drie souvereinen overeengekomen te zijn, namelijk dat geen congres plaats zal hebben.

Dit is, zoo als wij zeiden, het schier algemeen gevoelen nopens het resultaat der Warschausche conferentie. En men mag ook vragen: op wie rekende Oostenrijk, om het in zijne plannen bij te staan? Op Rusland, dat door de ophanden emancipatie der boeren, door de beloofde administrative hervormingen, zoo dringend noodig, bijna evenveel behoefte aan rust heeft als Oostenrijk zelf, of op het weifelende Pruissen, dat in een toestand van overgang verkeert en welks regering zeer goed weet, dat het volk van geen tusschenkomst ten behoeve van het beginsel der legimiteit *quand même* weten wil? Niettemin gaan hier en daar ook stemmen op, die, en niet geheel zonder grond, aan die beweerde vruchteloosheid der conferentie slechts tot zekere hoogte geloof slaan en volhouden, dat daar toch wel een programma tot stand is gekomen, maar dat men het over de wijze van uitvoering niet eens kon worden. In dat geval zal daarvan wel spoedig iets blijken.

Wat Oostenrijk overigens mede van krijgszuchtige ondernemingen zal afhouden, is de minst genomen, twijfelachtige indruk, dien de laatste concessien in het rijk gemaakt hebben. Immers hebben te Pesth, zoodra die concessien bekend waren geworden, herhaaldelijk oproerige

BIJVOEGSEL BATAVIAASCH HANDELSBLAD

Zaturdag 22 December 1860. No. 102.

bewegingen plaats gehad, zoo zelfs, dat de militaire magt moest tusschen beide komen. Nu is het wel waar, dat die bewegingen hoofdzakelijk plaats hadden onder de lagere volksklassen, maar er blijkt toch uit, dat de opgewondenheid in dat land groot is en het heeft al den schijn, alsof deze concessien daaraan geen einde zullen maken. Daarbij komt, dat de nieuwe lands-statuten voor de overige provincien des rijks zeer sober zijn uitgevallen, waardoor aldaar groote ontevredenheid is geboren en het reeds vroeger geopperde vermoeden niet weinig versterkt wordt, dat deze concessien louter een pacificatie van Hongarije ten doel hebben gehad. Het is treurig, dat Oostenrijk zich zoo hardnekkig aan zijne oude versleten staatkunde blijft vastklemmen, en blind schijnt te blijven voor de gevaren, welke dit land door inwendige verdeeldheid en ontevredenheid, vooral door een ophanden staatsbankroet bedreigen. Reeds de voet van oorlog, waarop de armee bestendig gehouden wordt, die o. a. alleen in het Venetiaansche tot een cijfer van 280,000 man opgevoerd is, zou genoegzaam zijn om de best geregelde finantien te ruïneren. Het is dus èn voor de rust van Europa èn voor Oostenrijk zelf allergelukkigst, indien het zich met de daad bevestigt, dat noch Rusland noch Pruissen van eene aanvallende politiek hebben willen weten. Het beste ware: afstand van Venetie tegen een behoorlijke schadevergoeding, gepaard met een volkomen breken met het oude stelsel. Daartoe echter bestaat vooreerst nog weinig uitzigt.

De volledige uitslag van de volksstemming in Napels is thans officieel bekend. Het aantal van hen, die voor de vereeniging met Sardinie gestemd hebben, bedraagt meer dan 1,300,000, terwijl slechts 10,000 daartegen hunne stem uitgebragt hebben. Het resultaat van de stemming op het eiland Sicilie is nog niet openbaar gemaakt; doch men kan voorshands aannemen, dat de verhouding niet veel verschillen zal. Koning Victor Emmanuel zal evenwel vooreerst zijn intogt nog niet te Napels doen. Hij wil, zoo zegt men althans, daartoe het tijdstip afwachten, waarop koning Frans voor goed den napelschen bodem zal hebben verlaten. Dit kan evenwel nog wel eenigen tijd duren, want deze koning houdt zich nog steeds te Gaëta staande, en zijne troepen ontvangen dagelijks van alle zijden versterkingen, zoodat de inneming van deze overigens goed versterkte plaats, voor de vereenigde garibaldiaansche troepen een harde noot om te kraken zal wezen. Inmiddels is Capua eenige dagen geleden in handen der Piemontezen gevallen en heeft de Piemontesche armee, onder Victor Emmanuel, aan de Garigliano een beslissende overwinning op de bourbonsche troepen behaald en de positien van het dal van Mola bezet. Men kan dus eerlang de tijding te gemoet zien, dat het beleg van Gaëta een aanvang genomen heeft. Van de zeezijde blijft die plaats open, eensdeels, omdat de mogendheden de blokkade der haven niet hebben willen erkennen, anderdeels omdat de keizer der Franschen, met voorbijzien van het stelstel van non-interventie, een aanval op Gaëta van de zeezijde niet wil gedogen. Zelfs is het sardinisch eskader, toen het den 27sten October eene stelling der bourbonsche troepen aan den mond der Garigliano aanviel, daarin door den franschen admiraal gestuit. Deze zonderlinge houding van keizer Napoleon, zoo geheel in strijd met zijne vroegere handelingen, geeft veel te denken en zelfs tot het vermoeden van eene verandering in de fransche staatkunde aanleiding gegeven. Hoe dit zij en of de keizer, sedert hij gemerkt heeft dat verdere vreedzame veroveringen in den geest van die van Savoije geheel Europa tegen hem in het harnas zouden jagen, de Italiaansche beweging al of niet met een minder gunstig oog aanziet, het is een vreemd verschijnsel en maar half bevredigend is de verklaring, die daarvoor van de fransche zijde gegeven wordt. Volgens die verklaring wil het fransche gouvernement geenen aanval op Gaëta van de zeezijde gedoogen, dewijl de aldaar vereenigde leden de koninklijke familie daardoor in persoonlijk gevaar zouden komen, en heeft het van dat besluit aan de sardinische bewindslieden kennis gegeven en daardoor dezen genoopt om den aanval op Gaëta tot operatien van de landzijde te beperken. Dat besluit was ook aan den franschen vlootvoogd, den admiraal de Tian, bekend, maar is door dezen ruimer opgevat dan zijn gouvernement bedoelde, en ook tot den mond van den Garigliano uitgestrekt. Die misvatting is hem sedert onder het oog gebragt, en hij zal voortaan de operatien der sardinische vloot, welke niet regtstreeks tegen Gaëta gerigt zijn, ongehinderd laten voortgaan.

Ook in Umbrie en de Marken heeft de volksstemming plaats gehad. Ook daar heeft de groote meerderheid der bevolking zich voor de aanhechting bij Sardinie verklaard.

In de vorige maand heerschte er eene algemeene verbazing, ten gevolge van het berigt dat de fransche gezant te Rome aan generaal Lamoricière eene dépêche had gezonden, meldende dat keizer Napoleon had besloten den inval der Piemontezen in Umbrie en de Marken met geweld te keer te gaan. Bij nader inzien bleek dit berigt evenwel onjuist te zijn. Immers, volgens eene verklaring deswege in het officieel orgaan te Rome, had Lamoricière slechts openbaarheid gegeven aan eene dépêche van den minister van oorlog, waarin deze zeide vernomen te hebben, dat keizer Napoleon in dien zin aan Victor Emmanuel had geschreven. Hiermede was evenwel de zaak nog niet afgedaan, want de fransche gezant ontkende ten stelligste, dat er ooit in eene dépêche of eenig ander stuk uit Parijs sprake was geweest van een verzet *„met geweld"* tegen een inval van Piemont op het pauselijk grondgebied. De gezant heeft daaromtrent dan ook, namens zijne regering, bij het pauselijk gouvernement eene vrij scherpe nota ingediend, ten gevolge waarvan het officieel orgaan te Rome eene voldoende rectificatie daarvan heeft gegeven.

Zoo als gemeld is, hebben de mogendheden, elk op verschillende wijze, eene afkeurende demonstratie aan den dag gelegd ten aanzien van Sardinie's handelwijze in Italie. De eene heeft haar gezant teruggeroepen, de andere geprotesteerd, een derde heeft te Turin een zaakgelastigde gelaten, enz. Van Engeland alleen had men tot dus verre niets vernomen. Deze mogendheid heeft echter in deze zoo gewigtige aangelegenheid evenmin het stilzwijgen bewaard. Doch zoo zij heeft gesproken, dan is het niet in afkeurenden zin. Lord John Russell heeft namelijk aan den engelschen gezant te Turin eene dépêche doen toekomen, waarin de minister in hoofdzaak heeft doen uitkomen, dat Sardinie niet ten onregte de italiaansche bevolking te hulp is gesneld, zoodat Engeland geen afkeurend oordeel over zijn gedrag kan uitspreken. In deze verklaring ligt ongetwijfeld ook eene afkeuring van Frankrijks handelwijze te Gaëta opgesloten.

Den 28sten Oct. hebben alom in Zwitserland de verkiezingen plaats gehad tot vernieuwing van den nationalen raad of de tweede kamer der wetgevende magt van het eedgenootschap. Het meerendeel der aftredende leden is herkozen, en de gematigd radicale partij heeft de meerderheid behouden. De weinige niet herkozenen zijn meestal mannen, welke voor inschikkelijkheid jegens Frankrijk in het geschil betreffende Opper-Savoye pleiten. Daarentegen is de heer Stämpfli, welke in die zaak krachtdadige maatregelen tot handhaving van de regten en belangen des eedsgenootschaps aanbeveelt, op twee of drie plaatsen herkozen. Al de bewindslieden of leden van den zwitserschen bondsraad zijn ieder door zijn kanton op nieuw afgevaardigd. De candidaten der *Helvetia*, een politiek genootschap van ultra radicale strekking, zijn slechts op een klein aantal plaatsen gekozen.

Het bevestigt zich dat de deensche regering ijverig in de weer is om bij de groote mogendheden de overtuiging te vestigen, dat Denemarken's regten op de Duitsch-Deensche hertogdommen haar allezins veroorloofden te handelen, zooals zij gehandeld heeft. Het schijnt thans ook buiten allen twijfel, dat de engelsche regering, welke een tijd lang eene houding had aangenomen, als of zij de aanspraken van Duitschland erkende, thans in die kwestie partij heeft getrokken voor Denemarken tegen Duitschland.

Volgens de laatste berigten uit den Kaukasus hebben in den loop van Augustus en September, in het land der Schapsugen en in andere streken van den Kuban, vele schermutselingen plaats gehad, die in zooverre gunstig voor de Russen uitvielen, dat de vijand, die dikwijls zeer sterk was, met verlies op de vlugt geslagen werd en ook een aantal auls verwoest werden; in het algemeen echter werd daardoor toch niets positiefs bereikt en hebben de Russen dit gedeelte van den Kaukasus nog altijd niet kunnen onderwerpen.

Van den Amur wordt gemeld, dat in de maand Maart dezes jaars aan de grenzen van Mandsjoerije onlusten zijn voorgevallen. De russische posten aldaar, die trouwens vrij zwak waren, werden herhaaldelijk bedreigd en uitgetart en hunne positie werd eindelijk zoo onaangenaam gemaakt, dat de bevelheber, ten einde ergere gevolgen te voorkomen, het raadzaam achtte op den 12den Maart, met het aanbreken van den dag, de posten in te trekken en met allen spoed verder op russisch grondgebied terug te trekken. Die officier zal wegens een zoodanig verlaten van zijn post waarschijnlijk zijn ontslag krijgen. Overigens zijn de russische grensposten later hersteld en waarschijnlijk versterkt geworden.

Nederland.

Politiek Overzigt.

Sedert het vertrek van de laatste mail heeft er niet veel levendigheid in onze politiek geheerscht. De kamer was op reces gescheiden en is den 7den dezer weder te zamen gekomen, wanneer de discussien over de regterlijke inrigting zijn aangevangen, die wel eenigen tijd zullen aanhouden. Volgens het voorloopig verslag in de vorige zitting uitgebragt, had dit ontwerp veel kans van aangenomen te worden. In het eindverslag in deze zitting gegeven, zijn de bezwaren van vele leden zeer vermeerderd, zoodat de uitslag twijfelachtiger schijnt.

Intusschen hebben de voorloopige over de begrootingswetten het licht gezien. Het verslag over het eerste hoofdstuk, hetwelk de politieke beschouwingen bevat, is zeer scherp. Men gelooft echter niet dat buiten den minister van kolonien, een ander gevaar loopt zijne begrooting te zien verwerpen. De rapporteurs over het ontwerp betreffende het batig slot en de begrooting van kolonien hebben te zamen gewerkt, zoodat waarschijnlijk bij de behandeling der begrooting van kolonien de groote slag over koloniale zaken plaats zal hebben, welke men vroeger gewoon was bij de behandeling van het ontwerp, betreffende het batig slot te leveren. Wat de uitslag zal zijn, is nog niet met zekerheid te voorspellen. De minister zal echter een moeijelijken strijd hebben, vooral nadat het bekend geworden is, dat het contract van Pangka voor eene aanzienlijke som door de nieuwe concessionarissen is verkocht.

De *Staats-Courant* heeft het volgende medegedeeld:

De minister van koloniën brengt bij deze ter algemeene kennis:

dat het den koning behaagd heeft bij het ondervolgend besluit van 27 October jl., No. 68, eene nieuwe regeling vast te stellen omtrent de voorwaarden der toelating in Nederlandsch Indie van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen;

dat het tijdstip, waarop die nieuwe regeling in werking treedt, volgens art. 17 der bedoelde verordening, door den gouverneur-generaal zal worden bepaald, zoodat degenen, die inmiddels in Nederlandsch Indie aankomen, nog aan de tot dusver bestaande bepalingen zullen moeten voldoen;

doch dat reeds van stonde aan, tot verkrijging van een paspoort bij het departement van kolonien, geen borgtogt meer zal behoeven te worden overgelegd.

WIJ WILLEM III, enz.

Op voordragt van onzen minister van staat, minister van kolonien, van den 18den September 1860, lit. H, no. 18;

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is te herzien de bestaande bepalingen omtrent de toelating in Nederlandsch Indie van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen:

Gelet op art. 105, tweede lid, van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, vastgesteld bij de wet van 2 September 1854 (Staatsblad No. 129),

Den raad van state gehoord (advies van den 19den October 1860, No. 3);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 25 October 1860, lit. H, No. 27.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, geene ingezetenen van Nederlandsch Indie zijnde, worden bij hunne aankomst aldaar aanvankelijk toegelaten in de voor den *algemeenen* handel geopende havens, op den voet in de vijf volgende artikelen bepaald.

Art. 2. De aanvankelijke toelating geschied door of van wege het hoofd van het plaatselijk bestuur, op een regelmatig paspoort, afgegeven of geviseerd door of van wege den minister van kolonien of door een Nederlandschen diplomatieken of consulairen agent.

Art. 3. Ook het bezit van andere geleidebrieven kan de toelating wettigen, mits er uit blijke wie de houder is en van waar en met welk doel hij in Nederlandsch Indie komt.

Art. 4. Zelfs kunnen de nieuw aangekomenen worden toegelaten op eenvoudige aanmelding van hunne personen, met opgave wie zij zijn en van waar en met welk doel zij in Nederlandsch Indie komen.

In dit geval kan gevorderd worden een bewijs van bekendheid, door twee ter goeder naam staande ingezetenen van Nederlandsch Indie geteekend.

Art. 5. Tot bewijs der aanvankelijke toelating wordt aan den nieuw aangekomen, zoo hij het verlangt, eene toelatingskaart uitgereikt.

Art. 6. De toelatingskaarten en de daarmede gelijkstaande mondelinge toelating zijn geldig voor den tijd van zes maanden.

Art. 7. Tot langer verblijf wordt, behoudens het bepaalde bij art. 13, vereischt eene schriftelijke vergunning tot inwoning, te verleenen op Java en Madura door den gouverneur-generaal, elders door den hoogsten gewestelijken gezaghebber.

Art. 8. Tot bekoming eener vergunning tot inwoning wordt van den belanghebbende gevorderd:

1o. dat hij voldoe of voldaan hebbe aan de vereischten bij een der art. 2, 3 of 4 gesteld;

2o. *a.* dat hij ten genoege van den hoogsten gewestelijken gezaghebber hebbe doen blijken genoegzame middelen van bestaan te bezitten of door werkzaamheid te kunnen verkrijgen;

dan wel

b. dat hij overlegge een borgtogt van twee ter goeder naam staande Ingezetenen van Nederlandsch Indie, voor de kosten, die zijn verblijf in Nederlandsch Indie of zijne terugzending wegens onvermogen, te eeniger tijd binnen de drie jaren na zijne aankomst, aan het gouvernement mogt veroorzaken, of, zoo hij een Nederlander is, een bewijs van den minister van kolonien dat in Nederland een borgtogt van gelijke strekking is gesteld. Is de belanghebbende een Nederlander, dan wordt bovendien gevorderd dat hij aantoone voldaan te hebben aan zijne verpligtingen omtrent de nationale militie of daarvoor borgtogt te hebben gesteld.

Art. 9. Op eenvoudige aanmelding van hunne personen worden tot inwoning toegelaten:

a. personen, van 's rijks wege naar Nederlandsch Indie gezonden;

b. personen die, na eervol ontslag uit 's lands dienst in Nederlandsch Indie, aldaar wenschen gevestigd te blijven;

ontslagen militairen beneden den rang van officier zijn gehouden te voldoen aan de vereischten bij het voorgaand artikel gesteld;

c. vrouwen, die hare echtgenooten vergezellen;

d. vrouwen, die hare ouders, zonen of broeders vergezellen;

e. minderjarigen, die hunne ouders of voogden vergezellen of wier ouders of voogden in Nederlandsch Indie verblijf houden;

f. personen in Nederlandsch Indie geboren uit ouders aldaar gevestigd mits zij niet langer dan zeven jaren van daar afwezig zijn geweest, of bij langere afwezigheid vóór het voleindigen van hun 24ste jaar aldaar terugkeeren. Zoo zij in Nederland gevestigd zijn geweest, en niet tot de onder lett. *e* vermelde personen behooren, wordt gevorderd dat zij aantoonen voldaan te hebben aan hunne verpligtingen omtrent de nationale militie;

g. personen door of van wege den koning erkend als consul-generaal, consul, vice-consul of consulair agent in Nederl. Indie van eene vreemde mogendheid, alsmede hunne gezinnen.

De onder lett. *a*, *c* en *e* vermelde personen, alsmede die onder letter *b* vermeld, met uitzondering van ontslagen militairen beneden den rang van officier, behoeven zelfs geene schriftelijke vergunning van den gouverneur-generaal of den hoogsten gewestelijken gezaghebber.

Voor consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten geldt als zoodanig de mede-onderteekening van hun exequatur of de goedkeuring door den gouverneur-generaal.

Art. 10. De vergunningen tot inwoningen aan Nederlanders verleend, geven, behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien der residentien Djokjokarta, Soerakarta en Madura, de bevoegdheid om zich te vestigen overal waar een gouverneur, resident of adsistent-resident gevestigd is.

Tot vestiging elders wordt eene nadere vergunning van den hoogsten gewestelijken gezaghebber vereischt, tenzij de gouverneur-generaal zelf die vergunning verleene.

Art. 11. De vergunningen tot inwoning aan vreemdelingen verleend, geven de bevoegdheid om zich in alle voor den algemeenen handel geopende havens te vestigen.

Tot vestiging elders wordt eene nadere vergunning van den gouverneur-generaal vereischt.

Die nadere vergunningen kunnen, in het belang der openbare rust en orde, ten allen tijde, door hem worden ingetrokken. Van het verleenen en van het intrekken derzelve doet hij jaarlijks verslag aan den minister van kolonien.

Art. 12. Behoudens het bepaalde in het derde lid van het voorgaand artikel en behoudens het geval van aanvrage om uitlevering van een vreemdeling, ter zake van desertie of ander misdrijf, kunnen vergunningen tot inwoning alleen worden ingetrokken in de gevallen en op de wijze vermeld bij de art. 45 en 46 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie.

Art. 13. Personen in Nederland aankomende met het doel om er te reizen, kunnen daartoe vergunning bekomen, op Java en Madura van den gouverneur-generaal, elders van den hoogsten gewestelijken gezaghebber, mits zij voldoen of voldaan hebben aan de vereischten bij een der artt. 2, 3 of 4 gesteld.

Die vergunningen zijn geldig voor den tijd van zes maanden, maar kunnen verlengd worden.

Zij kunnen in het belang der openbare rust en orde, ten allen tijde door den gouverneur-generaal worden ingetrokken.

De hoofden van plaatselijk bestuur in de voor den grooten handel geopende havens zijn bevoegd aan nieuw aangekomenen voorloopige vergunningen tot reizen uit te reiken. Deze zijn geldig voor den tijd van hoogstens ééne maand.

Art. 14. Wanneer de in art. 1 bedoelde personen de aanvankelijke toelating of de vergunning tot inwoning of tot reizen niet kunnen bekomen, of wanneer de verlenging wordt geweigerd, zijn zij gehouden Nederlandsch Indie te verlaten.

Art. 15. Het zegelregt van de vergunningen tot inwoning en tot reizen bedraagt één gulden.

De toelatingskaarten, de nadere vergunningen vermeld in de artt. 10 en 11 en de voorloopige vergunningen tot reizen worden kosteloos uitgereikt.

Art. 16. Bij het in werking treden dezer verordening vervallen alle vroegere hierbij niet gehandhaafde, bepalingen omtrent de toelating in Nederlandsch Indie van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen.

Zij die, krachtens die vroegere verordeningen, zijn toegelaten, behouden niettemin de daaruit voortvloeijende bevoegdheid.

De toelating van Nederlanders of vreemdelingen in die gedeelten van Nederlandsch Indie waar het regt van zelfbestuur aan de inlandsche vorsten en volken is gelaten, wordt, waar zij, volgens de thans voor die gedeelten geldende regels, was vrijgelaten, door de tegenwoordige verordening niet beperkt.

Art. 17. De gouverneur-generaal regelt wat tot de uitvoering dezer verordening vereischt wordt, en bepaalt het tijdstip waarop zij in werking treedt.

Onze minister van kolonien is belast enz.

China.

De volgende berigten loopen tot 29 November.

De tijdingen uit het Noorden van China blijven voortdurend de meeste belangrijkheid behouden; het tractaat is met toestemming van den keizer overal te Peking aangeplakt en heeft de Russische Ambassadeur zich met ter woon in die stad gevestigd; verschillende schikkingen waren voor de ontvangst van den Heer Bruce getroffen en had het verbonden leger Peking verlaten, terwijl het grootste gedeelte reeds den 17den November Tjin-tsin had bereikt.

Onze laatste berigten meldden de sluiting van het Tractaat van Tjin-tsin en het aangaan eener conventie waarin hoogst belangrijke nieuwe bepalingen voorkomen betreffende het openstellen van de haven van Tjin-tsin voor den handel en het intrekken van het verbod op de landverhuizing uit China. De goedkeuring van den keizer over het Tractaat was ontvangen en werd dit stuk nadat het overal te Peking was aangeplakt geworden door de verwonderde menigte met verbazing gelezen, die op het zien hiervan hunne oogen niet konden gelooven en zich eene dusdanige keizerlijke inschikkelijkheid in geenen deele hadden durven voorstellen.

Er wordt echter geene melding gemaakt of de conventie van Peking op dezelfde wijze is bekend gemaakt; wij vertrouwen evenwel dat hierop niet zal aangedrongen worden daar hieruit nieuwe moeijelijkheden kunnen ontstaan en zijn de verkregen resultaten te belangrijk om die ter wille van eenen bekrompen maatregel tot vernedering van den Chineschen trots weder in de waagschaal te stellen.

Verschillende ceremonieele bezoeken werden op het keizerlijke Paleis tusschen Prins Kung en de engelsche en fransche ambassadeurs afgelegd zonder eenig vertoon van de vroegere hoffelijke gemelijkheid." Den 7den Novemb. was het leger gereed naar Tjin-tsin op te rukken doch werd het vertrek uitgesteld ten einde meer éclat bij te zetten aan de voorstelling van den Heer Bruce aan de Chinesche ambtenaren. ZEd. kwam den 8sten aan en nog dienzelfden dag werd hij door Lord Elgin aan Prins Kung voorgesteld, bij welke gelegenheid allen de meest voorkomende beleefdheid in acht namen.

Den 9den, verlieten Lord Elgin, de Heer Bruce en hun gevolg Peking en zetteden zij hunne reis naar Tjin-tsin voort. De Heer Adkins geattacheerd aan consulaat, bleef te Peking achter, om de noodige schikkingen te maken voor het verblijf van den Heer Bruce aldaar. Hij is de eenige achtergeblevene Engelsche ambtenaar en verdient deze aan den dag gelegden moed na al de plaats gehad hebbende gebeurtenissen de meeste bewondering. De Heer Adkins was op eene der kanonneerbooten die in de monding van de Peiho in 1859 zijn gezonden, en heeft hij dus voor iemand die toeschouwer bij den strijd was zijn tamelijk aandeel in het gevaar gehad.

Peking wordt ons beschreven als uitstekende te wezen boven andere Chinesche steden door hare grootheid, hare prachtige wallen, en de breedte en regelmatigheid der straten, die echter allen ongeplaveid zijn. Hoewel de huizen, alle van keurig uitgesnedene gevels voorzien zijn, hebben zij echter over het algemeen een onaanzienlijk uiterlijk. Volgens de beschrijving moeten de tempels prachtig zijn, hoewel sommigen teekenen van verwaarloozing dragen.

De Russische ambassadeur, graaf Ignatief, heeft zich reeds te Peking gevestigd, met het voornemen den geheelen winter aldaar door te brengen, terwijl de heer Bruce te Tientsin blijft met een gedeelte van het leger om zich eerst tegen de volgende lente naar de hoofdstad te begeven.

Het geallieerde leger verliet Peking den 10 November, waarvan een gedeelte in booten de rivier afzakte. Den 17 had het geheele leger Tientsin bereikt met uitzondering van 1500 man, die te Ho-si-wu achterbleven. Onze laatste tijding van het Takufort dateert van den 19, het grootste gedeelte der troepen werd met den meesten spoed geëxpedieerd, waarvan velen zich reeds te Hongkong bevinden. De majoor-generaal Sir Robert Napier is alhier met een gedeelte van zijn staf den 37sten aangekomen. Het admiraalschip *de Chesapeak* met admiraal Hope aan boord wordt hier binnen kort verwacht, en loopt het gerucht dat admiraal Jones met een eskader naar Japan vertrekt om eene zedelijke demonstratie te bewerkstelligen.

De rebellen leggen in de nabijheid van Shanghae weder eenige meerdere bedrijvigheid aan den dag, de Toutac van die plaats had gerapporteerd dat 400 vijandelijke booten aan het opzeilen waren om de stad aan te vallen. Zij hadden de keizerlijken te Tsinghoo en Sunkeong verslagen.

Te Ningpoo was men in den grootsten angst voor de nadering der rebellen.

Te Amoy zet de Dok Compagny hare werkzaamheden met het beste gevolg voort.

Te Swatow en in de nabijheid waren eenige pogingen in het werk gesteld om koelies op te ligten, eene lorcha was reeds met eene volle lading naar Macao geëxpedieerd.

Te Canton was eene belangrijke concessie van den Gouverneur Generaal verkregen, naar wij vernemen hoofdzakelijk door de ijverige bemiddeling van den heer Hart, om namelijk de Bo-Pup, eene vreemde stoomboot, op de binnenlandsche wateren te laten varen voor den handel met Kum Chook, een dorp, gelegen te midden der zijde-districten, bewesten Canton, alsmede met het dorp Sheh-loong, van waar de suiker in groote kwantiteiten naar het Toonkoon-district kan uitgevoerd worden. Dit kan het begin zijn van eenen onmetelijken doorvoerhandel.

Eene andere belangrijke kwestie te Canton zijn de moeijelijkheden die ontstaan door de landverhuizing van koelies naar de West-Indien. De heer Austin heeft met het sluiten van zijn depot gedreigd, indien er eenig onderscheid tusschen hem en de Spaansche agenten werd gemaakt. Eene moeijelijkheid van ernstiger aard is het aanhouden door de Mandarijnen van een aantal boeren, die naar Hongkong op weg waren om het land te verlaten.

(Overland China-Mail).

Singapore.

Wij vernemen, dat Lord Elgin het voornemen heeft van de Peiho naar Japan te vertrekken, en na de zaken aldaar in oogenschouw te hebben genomen, Manilla, en indien de tijd hem zulks toelaat, ook Java op zijnen weg naar Suez te bezoeken. Zonder twijfel zal hij ook Singapore aandoen, doch men zegt dat hij niet te Hongkong zal komen, of de loop der gebeurtenissen moest hierin eene verandering brengen.

Het is te hopen dat Lord Elgin gedurende zijn verblijf op Japan in de gelegenheid moge wezen om de onderlinge verstandhouding tusschen de vreemdelingen en de Japansche autoriteiten op eenen aangenamen voet te brengen dan thans het geval is. De China Mail brengt eenige zware beschuldigingen aan het licht tegen een of twee Engelsche consuls, waarnaar een streng onderzoek dient te worden ingesteld. Het is hoogst wenschelijk, dat in den aanvang van ons verkeer met eene zoo gevoelige natie als de Japansche, onze consuls menschen zijn niet alleen van bekwaamheid maar ook van zedelijke principes en gezond oordeel. Mogten die geruchten bewaarheid worden, dan bezitten eenige dier Heeren die hoedanigheden in den meest uitgebreiden tegenovergestelden zin.

———

Gedúrende de laatste dagen is de prijs van Benares Opium van $ 838 tot $ 1100 gestegen. Deze verhooging wordt toegeschreven aan den kleinen voorraad uit de laatste veiling verkregen en de vraag die naar dit artikel bestaat van de zijde der Boegineesche Praauwen, die zich voor hun vertrek om de Oost te beginnen gereed te maken.

———

Wij vernemen dat Sir James Brooke, Rajah van Sarawak het voornemen heeft opgevat om met de tweede mail van November uit Engeland herwaarts te komen waartoe de laatste onverantwoordelijke tusschenkomst van den Gouverneur van Labuan in de zaken van Sarawak aanleiding heeft gegeven. Ook de Consul-Generaal voor Borneo de Heer St. John zoude met dezelfde mail vertrekken.

(Singapore Free-Press.)

Ingezonden Stukken.

Repliek.

In de No. 82 en 83, dd. 13 en 17 October jl. van dit blad, komen *Ingezondene Stukken* voor, ten titel voerende ZEEVERKLARINGEN EN PROTESTEN. Het eerste, geteekend, B, door steller dezes, het tweede, M.

Eerst dezer dagen vernamen wij zeer toevallig, dat ons artikel in No. 82, in de daarop volgende editie was beantwoord, of liever aangevallen. Wij vragen verschooning aan het lezend publiek, dat pas nu daarop wordt terug gekomen, als reden daartoe opgevende, dat eene afwezigheid op den courantdag is oorzaak geweest, dat het artikel van M niet door ons werd gelezen.

Verre was het er van af, dat wij konden veronderstellen, dat ons, zoo als wij beweren, in bescheiden toon, geschreven opstel, met zoodanige bitterheid zoude worden aangevallen: — En was het nu maar eene wederlegging van hetgeen wij aanvoerden, wij zouden er vrede mede hebben, en door te zwijgen, erkennen van onze zijde te hebben gedwaald. Maar M geeft eene uitlegging van ons artikel, welke wij

er niet in hebben bedoeld, en welke er geenzins in te lezen staat. — Wij bevelen den onbevooroordeelden beschouwer de lezing der beide stukken nog eens ernstig aan, en men zal bemerken, dat hetgeen door ons is gezegd, in hoofdzaak hetzelfde is, wat door M minder zacht herhaald wordt. M trekt ten strijde tegen hetgeen wij leerden (hij gebruikte toch het woord *leeraar*) M erkent geene afscheiding tusschen ZEEVERKLARINGEN en ZEE PROTESTEN. M predikt eindelijk de schoone leer, dat notariele acten in deze, niets zijn.

Na de mededeeling zijner beschouwingen gaat hij er toe over, om, met het oog op art. 1868 B. W. te beweren, dat de *verklaringen*, in den vorm, dat is naar aanleiding van art. 379 en volgende W. v. K. afgelegd voor een' Havenmeester *authentieke* acten zijn. Wij zouden niets ten nadeele van dat *advies* zeggen, wanneer die verklaringen *acten waren*, namelijk, wanneer de bepalingen vorderden, dat dezelve werden beschreven,—de 2de Titel Boek IV B. W. erkent alleen sommige *geschriften* voor *authentiek* — maar wij kunnen ons met dat argument van authenticieteit niet vereenigen, omdat er niet de minste verpligting voor den Havenmeester bestaat, om de bedoelde verklaringen in *geschrifte* te brengen: — Alleen het EXHIBITUM, *moet* hij stellen op het scheeps-journaal, en dat deed hij ook vóór de aangevallene gewoonte om *zee protesten voor* Notarissen te maken. Integendeel art. 380 en 381 W. v. K. geven er aanleiding toe om aan te nemen, dat de wetgever enkel het EXHIBITUM wil geschreven hebben, en dat geen ander geschrift van den Havenmeester kan worden gevorderd. Alleen in art. 383 en 384 zal men welligt willen lezen, dat wanneer de *beëediging* van het journaal heeft plaats gehad door de opvarenden, dat feit op het journaal zelf moet worden *verbaliseerd*, terwijl, wanneer de Havenmeester ingeval van schipbreuk, vermeent, dat hij nadere *ondervragingen* te doen heeft, ook daarvan bij *geschrifte* zal moeten blijken.

In verband dezer beschouwingen, zouden alzoo REEDERS en GEZAGVOERDERS, wanneer zij niet door *legale geschriften* konden doen blijken van de afgelegde verklaringen, bij eventuele Chicane van assuradeurs, zeer kunnen lijden. En het is dan ook daarom, dat wij de vrijheid nemen te *persisteren* bij hetgeen wij hebben gezegd in ons opstel opgenomen in No. 82 van het B. H. B.

Mogt het den inzender M behagen te dupliceren dan zullen wij daarmede de debatten voor gesloten houden. B.

BATAVIA, 19 *December* 1860.

Mijn wedervaren in Japara.

(*Vervolg.*)

Tot dezen ijver ben ik niet *thans „overgeslagen"*, gelijk men den Heer Duymaer van Twist berigt heeft; maar ik heb dien van den eersten aanvang af evenzeer gehad, ook toen ik nog in ZEs. oog „een bedaard man" was, „in Japara met voorzigtigheid werkzaam." Immers heb ik van den aanvang af altijd door openlijk tractaatjes verspreid, en daaronder verscheidene waarin regtstreeks, hoewel met zachtmoedigheid, de dwalingen van den Islam bestreden werden; alleen ben ik nu pas begonnen met een eigen opstel te verspreiden, en wel zulk een eenvoudig opstel als boven medegedeeld! En dat verspreiden is zóó „gevaarlijk voor de rust van de bevolking" geweest (gelijk de Resident Castens geliefde het te noemen), dat in acht jaren het Plaatselijk en 't Gewestelijk Bestuur er van den kant der bevolking *niets van vernomen heeft*, OOK NIET VAN HET LAATSTE, NU BEKLAAGDE, TRACTAATJE (hetwelk ik reeds lang geleden aan de Regering in Batavia bewezen heb *door brieven van den Resident van Japara zelf*): zoodat de Resident zelfs scheen te meenen dat ik niets dan leugens sprak met te beweren dat ik tractaatjes had verspreid. Dat het beklaagde tractaatje in handen van den Assistent-resident Dagneaux is gekomen, komt *alléén* daar van daan dat *ik zelf* het ongeluk had, ZEs. *er een exemplaar van ter hand te stellen.* En wat die „ernstige bedreiging van de rust" in Japara betreft, kan ik den Heer Duymaer van Twist en den Minister *zeer gerust stellen*, en HE. verzekeren dat het dienaangaande ontvangen berigt niet alleen zeer onjuist of overdreven, maar, in oorsprong, zelfs verschrikkelijk *leugenachtig* is. Dit gansche jaar is er geen schijn geweest van eenige verstoring der openbare rust in de gansche afdeeling Japara, en *althans niet door de verspreiding van mijne tractaatjes.* Of men zou daartoe moeten rekenen het gemor van een massa lieden, den 9den Mei jl. *op de pasèban* bijeengeroepen, aan wie *door een' hadji* (zeker niet op mijn' last, maar op wiens?) *mijn tractaatje is voorgelezen* (naar men zegt, in bijzijn van den pengoeloe en andere Jav. hoofden), en aan wie toen is gevraagd wat ze daarvan dachten. Deze lieden kwamen door zulk een' zonderlingen en voor de rust zeer gevaarlijken maatregel in de stellige verbeelding, welke ze voor mijne ooren ook hebben uitgesproken, en waarin velen nog lang gebleven zijn, dat nu het bestuur hen wilde dwingen Christen te worden. En hoewel er nooit de minste ontevredenheid *bij de bevolking* is luidbaar geworden over mijne evangelizatie, of mijn tractaatjes verspreiden, dewijl die de lieden niet dwingt of hen eenige vrees inboezemt, maar bij den drang der liefde hun toch vrijheid van denken en kiezen laat, — bij zulk een meening als ze daar op de pasèban opdeden, raakten de gemoederen reeds dáár aan 't gisten. En toch, — och het is zoo spoedig en van zelf wéér gestild! Gelukkig dat er later niet meer aan geroerd is geworden! De openbare rust is niet verstoord geweest, dan in zekere mate juist bij die zamenroeping. Zie, zóó gevaarlijk *achtte het bestuur zelf* mijn tractaatje, dat het daarmede nog zulke dingen durfde ondernemen of toelaten.

En meer nog: niemand bij 't bestuur, 't Europeesch of 't Javaansch, wist iets van mijn tractaatje af, tot dat ik zelf het aanbood, en het door den Adsistent-resident en den Resident aan DRIE *Mohammedaansche regenten* werd voorgelegd om hun *advies er over te vernemen.* En *zulk* een advies, wie zou twijfelen dat het ongunstig *moest* uitvallen! En *toen* werden de gemoederen, nml. *van die regenten* wakker om onrustbarende en gevaarlijke woorden in het tractaatje te vinden: ieder vond wat, en 't werd een lange lijst! Te Pati werden *op last van den Resident twee of drie vertalingen er van gemaakt!* Zou het te verwonderen geweest zijn, indien enkel door deze maatregelen de bevolking tegen mij en mijn tractaatje in de weer ware gekomen? En echter is er niets gebeurd. Zelfs kwamen er *Santri's* van de bovengenoemde vergadering op de pasèban *tot mij om raad te vragen* hoe ze zich tegen over het (vermeende) bevel van de negri te gedragen hadden! Gelukkig kon *ik* hen nog geruststellen, ofschoon niet zoo gemakkelijk. Maar omtrent *verspreiding of gevolgen daarvan* werd het bestuur hier noch in Pati, tot lang daarna en tot heden toe, *niet het minste gewaar.* Wat nu toch is gevaarlijk voor de openbare rust, tractaatjes verspreiding, of ze voorleggen aan de Mohammedaansche hoofden om er hun advies op te hooren? Ware *dit* niet geschied, ik zou mijne tractaatjes ten einde toe verspreid hebben, zonder eenigen schijn van onrust.

Ook de Regering en de autoriteiten bij wie het ingediend is geworden volgens de wet, hebben geen de minste blijk van afkeuring op het tractaatje gegeven. Zelfs in het besluit der intrekking mijner toelating wordt het *met geen enkel woord vermeld.* Indien het gevaarlijk ware voor de rust, indien het „hoon" bevatte tegen den Islam, hoe komt het dat het niet verboden is geworden en in beslag genomen volgens de wet (Regl. op de Drukwerken in Ned. Indie § 5, artt. 25 en 26, § 7, artt. 31 en 34)? Ja, de Resident heeft getracht het te verbieden met een magtwoord aan de leden mijner gemeente. ZEg. en de Adsistent-resident, die mij beschuldigden van „vreesaanjaging", gingen zoo wonderlijk met mij en de zwakke schaapjes van Jav. Christenen te werk dat ik het niet anders noemen kan dan vreesaanjaging om mij van mijn besluit van volharding in mijn' pligt af te brengen. God dank: het is hun niet gelukt! Want den Heer Duymaer van Twist moge het bekend zijn — ik ben gelukkig nog niet „belet geworden, op dien weg voort te gaan." Tot heden toe mogt ik door Gods genade zonder ophouden al mijne vroegere werkzaamheden voortzetten; en mijn Heer en Zender geeft er mij menig blijk van goedkeuring op dat ik blijf voortgaan. Om evenwel den Heer Duymaer van Twist te doen zien dat ik nog altijd de zelfde „bedaarde man" ben, waarvoor ZE. mij meende gekend te hebben, moet ik hier bijvoegen dat ik alleen op loutere „*verzoeken*" (geen bevelen) van den Adsistent-resident en den Resident de verspreiding van het tractaatje bijna twee en een halve maand heb gestaakt (van Januarij tot Maart) om te wachten op Hooger uitspraak (ofschoon de Resident mij valschelijk beschuldigt, toch er mede te zijn voortgaan, waarop dan ook deels het besluit der schorsing gegrond is); — dat ik de Jav. gemeenteleden enz., na des Residents verbod om het te verspreiden, niettegenstaande ik in mijn volle regt daaromtrent was gebleven, geheel niet aanspoord heb, het te blijven doen, maar hen daarin vrij heb gelaten, en hun ook geene ex. meer heb ter hand gesteld; — en dat, toen de gemoederen aan 't gisten of mompelen waren door den maatregel op de pasèban, ik zelf uit eigen beweging den leden heb geraden het een' tijd lang *niet* te verspreiden, even als ik zelf het niet uitgaf dan aan degenen die er mij om verzochten; — dat verder, toen (in Mei ll.) een deel der Jav. Christenen; pas zich gevestigd hebbende in een dessa om overvloedige Sawahs aldaar te bebouwen, met vergunning van het districtsbestuur, — plotseling van wege 't bestuur der afdeeling met bedreigingen bevel ontving om weder op te breken, zonder dat er van hunnen kant eenige reden voor bestond, en zij mij daarin raad kwamen vragen, ik hun aanstonds, beval het gebod der overheid te gehoorzaamen, gelijk zij ook terstond gedaan hebben.

Laat mij verder nog even vragen: hoe kan hier in Indie zelfs de onschuldigste zich voor veroordeling vrijwaren? Ik werd beschuldigd, en eer ik mij eenigzins kon verantwoorden dan, nog slechts ten halve, voor mijne beschuldigers (terwijl deze verantwoording zelfs niet eens aan den regter was opgezonden), had ik mijn vonnis reeds ontvangen, met de uitvoering er bij!

Na dit vooruitgezet te hebben, neem ik de vrijheid, tot den Minister van Kolonien de vragen te rigten: 1°. WELKE ZIJN dan mijne „laatste handelingen" die „zooveel aanleiding gegeven hebben tot gegronde vrees voor rustverstoring"? Indien men den Gouverneur-generaal en door dezen den Minister verkeerd heeft ingelicht, *waarom wordt mijne verantwoording in den wind geslagen*, later in mijne beide requesten nedergelegd? 2°. WIE is dat inlandsche hoofd van aanzien dat „vrees voor rustverstoring heeft aangebragt", *eer hij er toe door het Ned. bestuur zelf werd geprovoceerd*, op listiger of op lomper wijze? WIE is dat inlandsch hoofd dat *iets het minste* aangaande mijn tractaatje heeft vernomen of gerapporteerd, dan alléén doordien het Eur. bestuur zelf het aan de drie regenten voorlegde? En ik moet het herhalen: dit alléén reeds *moest* hem vrees en argwaan en overmoed om mij tegen te werken, inboezemen. Hoe! weten de Ned. ambtenaren in Indië zoo weinig van bestuurszaken, van Godsdienst, van Evangelie af, dat ze niet zelf kunnen oordeelen over de al- of niet-gevaarlijkheid van een tractaatje, maar het aan de onkundige Javanen, aan de bevooroordeelde Mohammedanen moeten voorleggen!

(*Wordt vervolgd.*) P. JANSZ.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM	NAAR.
December 10	Fransch	Chateau du Gol	Francois	Bordeaux	26 Augustus	Batavia.
" 12	Spaansch	Maria Louisa	Barrosa	Singapore	2 December	Hamburg.
" 13	Engelsch	Aden	Beli	"	8 "	Liverpool.
" —	"	Lauderdale	Bowers	Foochow	1 "	Londen.
" 14	"	Dennis Hill	Atkin	"	30 November	Melbourne.
" 15	Amerikaansch.	Kathay	Stoddard	Amoy	5 December	New-York.
" 16	Engelsch	Valdivia	Halliday	Macao	7 "	Liverpool.
" 18	Nederlandsch.	Ferdinand Louis.	Nolting	Newport	22 Augustus.	Singapore.
" 19	Fransch	Bougainville	Lavignac	Singapore	10 December	Bordeaux.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATAM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
December 19	Hamburg.	schip	Elbe	Muhlenroth.	Indramajoe.	....	Pandel & Stiebaus.
" —	Nederl. Indisch.	stoom.	Palembang	Kramer	Singapore.	17 Dec.	W. Cores de Vries.
" —	"	bark	Srie Palembang	Lie Bak.	Palembang.	....	Buys, Jacobson & Co.
" 21	Nederlandsch.	"	Australie.	Jochems	Amsterdam.	....	E. Moormann & Co.
" 22	Fransch	"	Bon Pere.	Rey	Bordeaux.	11 Sept	J. Cezard & Co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
December 20	Nederlandsch.	bark	Cornelis Anthonie	Reynders	Soerabaya.
" —	Hamburg.	brik	Penguin	Wesenberg.	Samarang.
" —	Nederl Indisch.	"	Al Osmanie	Bahasoan	"
" —	"	schip.	Biesbosch	....	Soerabaya.
" —	"	stoom.	Samarang Packet	Scheel	Cheribon.
" 21	Nederlandsch.	schip.	Anna & Elise	Jaski	Soerabaija.
" —	Nederl. Indisch.	bark	Kim Tiang Hoat.	....	Banjermassing.
" 22	"	stoom.	Ambon.	Vogel	Padang.
" —	"	"	Prins van Oranje	Prins	Sam. & Soer.
" —	"	"	Palembang	Kramer	"
" —	"	schr.	Maria Catharina.	Bonyong Tanga	Benk. & Padang.

In lading liggende Schepen te Batavia.

VLAG.	BENAM	NAMEN DER SCHEPEN.	TONNEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.	schip	Admiraal Tromp*	751	van Tubergen.	....	B. Kopersmit & Co.
"	"	Elisabeth & Antoinette*	781	Besier	....	"
"	"	Louise.	750	Buys	....	"
"	"	Prins van Oranje*	9·0	Hensing	....	"
"	bark	Ridderkerk	754	Teerink	....	
"	brik	Rhijnvis Feith	339	Lammers	St. David's Eiland	Maclaine, Watson & Co.
"	bark	Argonaut	387	Carst	Amsterdam	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Marinus Willem	657	van Duyn.	Rotterdam.	"
"	"	Antonia Geertruida	694	de Boer	"	J. Cezard & Co.
"	"	Louis Meyer	756	Holtgreve	Amsterdam	Landdberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Minister Thorbecke.	566	van Duyn.	"	"
"	schip	Elisabeth*	582	Harms.	....	"
"	bark	Maria Adriana	718	van der Held	....	"
"	"	Constance*	722	Kimmerer	....	Schimmelpenninck & Co.
"	schip	Bato	969	Brocksmit	....	"
"	"	Sophia Koningin der Nederlanden	741	Kiem	....	"
"	brik	Willem Eggerts*	267	Faber	....	van Ommeren, Rueb & Co.
"	bark	Wilhelmina	510	Ihnen	....	"
"	"	Ida Maria de Raath*	318	de Boer	....	"
"	schip	Amazone		....	....	Haager & Schuurman.
"	bark	Hendrikus Gerardus*	382	van der Zee	....	Paine, Stricker & Co.
"	"	Ottolina.	714	Prange.	Rotterdam.	Burt, Myrtle & Co
"	"	Maria Adolfina	657	Blom	....	E. Moormann & Co.
"	"	Australie	672	Jochems	....	"
"	schip.	Ouderkerk a/d. Amstel*	725	Swart	....	Metzendorff, W., R. & Co.
"	bark	Adriana Petronella	658	Annokké	....	Dummler & Co.
"	brik	Cornelia & Geertruida	257	Hoeksma	....	Borneo Comp. Ld.
Nederl. Indisch	bark	Maimoen		....	....	Buys, Jacobsen & Co.
" "	schip.	Ganat Salim		....	....	"
" "	brik	Fatul Sereer		Bakreso	Priaman	"
" "	bark	Srie Palembang		....	....	"
" "	stoom.	Banda	200	Biering	....	W. Cores, de Vries.
" "	brik	Schiller	212	Saltzkorn	....	Fandel & Stiehaus.
" "	bark	Faid Alim.		....	....	Jacobs.
" "	brik	Judul Barie		Oemar Fagie	....	"
" "	"	Marzoek		....	....	"
" "	"	Atiat Rachman		....	....	"
" "	"	Basrol Karim		....	....	"
Engelsch.	Schip	T. D. Marshall	671	Cragie.	....	Gumprich & Straus.
"	bark	Isabella	321	Miller	Nederland.	Busing, Schröder & Co.
"	"	West	366	Hawkins	....	Martin, Dyce & Co.
"	"	Juliet Erskine	277	....	....	H. B. M. Consul.
Fransch	schip.	Chateau du Gol	676	Francois	....	Busing, Schröder & Co.
"	"	Canton.	534	Houssois	....	Morgan, Melbourn & Co.
Amerikaansch.	"	Windward	818	Hamlin	Amsterdam	Dummler & Co.
Hamb.	brik	Christian	300	[illegible]	te Koop	C. Bahre & G. Kinder.
"	schip	Elbe	400	Moolenroth	Bremen	Metzendorff, W., R. & Co.
"		Neckar.	[illegible]	[illegible]	....	Fandel & Stichaus.
Oldenb	schip.	Gottorp	[illegible]	[illegible]	Amour Rivier.	E. Moormann & Co.
Bremen	bark	Thusnelda.	[illegible]	Meyer	Bremen	Busing, Schröder & Co.
Deens.	schip	Maria Christina.	[illegible]	Voss	....	E. Moormann & Co
Zweeds h.	bark	Avik	492	Aalborg	....	van Ommeren, Rueb & Co.
Fransch	schip	Bon Pere	357	Rey	....	J. Cezard & Co.

Factorij Schepen zijn aangeduid met een *

Berigt voor Zeevarenden.

De kommissie tot verbetering der Indische zeekaarten brengt ter kennis van belanghebbenden, dat door haar op heden is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

De kaart der Japansche archipel door P. Tegelberg,

" " van Straat Bangka door A. J. C. Edeling, 2e verbeterde uitgave.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Texel, 27 Oct. Medea, Lourens; Batavia. — 31 Tasmania, Jonker; Macassar.

Vertrokken.

Brouwershaven, 26 Oct. Twee Anthony's, van Rijn; Generaal Michiels, de Wilde; Batavia. — 1 Nov. Triton, Adriaans; Batavia. — 7 Paul Johan, Kooy; Soerabaya. — 8 Souburg, Zwart; Batavia.

Hellevoetsluis, 26 Oct. Sicilie, Schol; Soarabaya en Macassar.

Texel, 27 Oct. Passaroeang, Kramer; Soerabaya. — 21 Cito, Grivel; Batavia. — 29 Prins Maurits, Bart; Alida Maria, de Vries; Hertog Bernard, Stolte; Wilhelmina Lucia, Nolles; A. R. Falck, van Duyvenboden; Henriette Maria, Tjebbes; Batavia. — Postiljon, van Someren Greve; Soerabaya. — Burgemeester van Reenen, van Kuffelen; Singapore. — 30 Nieuw-Holland, Tuk; Batavia. — Koerier, Rotgans; Sydney. — 31 Zeenymph, Schippers; Samarang. — 1 Nov. Admiraal Piet Hein, Hazewinkel; Batavia. — 2 Ida Elisabeth, van Doorn; Batavia.

Zeilklaar.

Brouwershaven, 9 Nov. Nederland en Oranje, van Ruyven; Hendrika, Bonn; Kalimaas, Jonker; Batavia.

Texel, 9 Nov. Lamina Elisabeth, Gersen; Christina Helena, Tjebbes; Clio, Wijnmalen; Vriendentrouw, Grevelink; Batavia. — Gililei, Kok; Soerabaya.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Plymouth, 31 Oct. Duchess of Sutherland, Mc.Lachlan; Batavia (n. Rotterdam).

Shields, 24 Oct. Buitenzorg, Ruhaak; Amsterdam, laadt voor Batavia.

Abo, 29 Oct. Wiedeman, Kalcklöser; Batavia.

St. Helena, 9 Sept. Prof. Saringar, Sneltjes; Java, vertrok 10 n. Amsterdam. — Koning en Vaderland, van Bruggen; Java, vertrok 10 n. Rotterdam. — 15 Johanna, Piccard; vertrok 22 n. Rotterdam. — 22 Rattler, Montechiaro; Sumatra, vertrok 23 n. Gibraltar. — 23 Dina, Rademaker; Java, vertrok 24 n. Amsterdam. — 24 Martha en Jacoba, de Vries; Java, vertrok n. Amsterdam. — 25 Willem Daniel, de Meester; Java, vertrok 27 n. Amsterdam.

Tafelbaai (K. de G. Hoop), 22 Aug. Elisabeth Mary, Bustall; Batavia. — 12 Sept. Estafette, Rietveld; Batavia, vertrok 19 n. Amsterdam.

Vertrokken.

Deal, 2 Nov. George Henry, Peters; (v. Londen) Batavia.

Liverpool, 28 Oct. Australia, Gutkes; Batavia. — 31 Ferdinand Brumm, Vos; Batavia.

Cardiff, 25 Oct. Bommelerwaard, Loos; Hongkong. — 26 Elise Susanne, Grafthuis; Singapore. — 27 Anna Digna, Ouman; Hongkong. — Jan de Wit, Guyt; Singapore. — 28 Hendrik Jan, van der Meyden; Singapore. — D'Elmina, Teengs; Rangoon. — Jan Daniel, Zweede; Manilla. — 29 Bernard Hertog van Saxen-Weimar, Gilbert; Hongkong. — 30 De Schelde, Hoefman; Singapore. — 2 Nov. Catharina Maria, Oomkens; Hongkong.

Bremerhaven, 4 Nov. Martin Luther, Köhler; Macassar.

Tafelbaai, 5 Sept. Lucky Star, Winkel; Batavia.

Simonsbaai (K. de G. Hoop), 25 Aug. Argus, Smit; (v. Amst.) Batavia. — 4 Sept. Trijntje Fenna, Ingerman; (v. Rotterdam) Melbourne, beiden na geëindigde reparatie.

Algoabaai (K. de G. Hoop), 12 Sept. Reinhard, van der Sprenckel; Rotterdam.

Gepasseerd.

Deal, 24 Oct. Jannetje, Lupcke; Zephir, de Vries; Rotterdam n. Batavia. — Nijverheid, Bonjer; Newcastle n. Batavia. — 31 Alida Maria, de Vries; Wilhelmina Lucia, Nolles; Newcastle n. Batavia. Ida Elisabeth, van Doorn; Amsterdam n. Batavia.

Dover, 3 Nov. Ida Elisabeth, van Doorn; Amsterdam n. Batavia.

Singels, 27 Oct. Generaal Michiels, de Wilde; Twee Anthony's, van Rijn; Rotterdam n. Batavia. — 2 Nov. Triton, Adriaans; Rotterdam n. Batavia. — 3 Prins Maurits, Bart; Henriette Maria, Tjebbes; Amsterdam n. Batavia.

Wight, 30 Oct. Passaroeang, Kramer; Amsterdam n. Soerabaya.

Portsmouth, 22 Oct. Doggersbank, Mammes; Rotterdam n. Batavia.

Poortland, 25 Oct. Johannes Lodewijk, van der Waal; Rotterdam n. Batavia. — 27 Vesta, Gerrebrands; Rotterdam n. Batavia.

St. Helena, 20 Sept. Vice-Admiraal Gobius, van der Linden; Java n. Rotterdam. — 23 Gouverneur van Swieten, van der Harst; Java n. Rotterdam. — Cecrops, ...; Java n. Nederland. — 24 nuno, Nicolai; Padang n. Rotterdam. — Zwijger, Hoogland; Java J. Dordt. — 25 Kaudanghauer, Zeele; Java n. Rotterdam.

Zeilklaar.

Liverpool, 5 Nov. Britannia, Proud; Batavia en Singapore.

Boston, 19 Oct. Coringa, Ward; Batavia.

In lading.

Londen, 6 Nov. Etha, Buschmann; Batavia.

Scheepstijdingen.

St. Helena 19 Sept. Het schip Imogen, kapt. Ferguson, gisteren vertrokken, heeft aan boord de lading van het alhier afgekeurde schip Scotia, kapt. Ward, van Banjoewangie naar Amsterdam.

Kaap de Goede Hoop, 19 Sept. Het niet verkochte gedeelte der lading van het alhier afgekeurde schip Admiraal de Ruyter, kapt. de Witt, van Passaroeang naar Amsterdam, wordt verscheept met het schip Witch of the Seas, naar Londen, om van daar naar Amsterdam te worden verladen.

Gepraaide Schepen.

31 Julij op 27o ZB en 21o WL, Pollux, Cruys, v. Newcastle n. Batavia.

30 Aug., op 35o ZB. en 22o OL., Schoonverbond, Borchers, v. Batavia n. Amst.

31 Aug., op 33o ZB. en 27o OL., de brik Anna Mathilda, v. Batavia n. Amsterdam.

1 Sept., op 35o ZB. en 22o OL., Johanna Christina, de Boer, v. Batavia n. Rotterdam.

23 Oct., bij Kaap Lezard, Stad Assen, Haverbult, v. Hudickswall n. de Kaap de Goede Hoop.

......, op 32o 48' ZBr. en 16o 37' OL., Cecilia, Bronham, v. Batavia n. Amsterdam.

Schepen in Lading.

ROTTERDAM. *Batavia*, Maasstroom, Mellema. — Canton Kettler.

Batavia en *Soerabaija*, Jason, Lammerts van Bueren. — Delft, van Geelkerken. — Cortgene, Dunlop. — Krimpenerwaard, v. Heijningen.

Soerabaija, Cheribon, Coers. — Alcor, van Oppen. — Ternate, Cars Fzn.

Singapore en *Hongkong*. Boni, Moller.

Macassar, Benin, Walter.

Melbourne, Ary Scheffer, Kunst.

AMSTERDAM. *Batavia*, Huydecoper, Block. — Christiaan Huygens, v. Katwijk. — Bilderdijk, Löschen. — Van Galen, Brandligt.

Batavia en *Soerabaija*, Friesland, Misp. Beijer. — Soerabaija Packet, Olivier.

Samarang, Almelo, Tjebbes.

Soerabaija, Alcyone, Haacke. — Celebes, Reuvekamp Gille. — Willem III, Zeijlstra. — Quatre-Bras, Nieuwenhuijs.

Padang, Johanna, Ouwehand.

Singapore, Stad Leyden, v. d. Pol.

Kaap de Goede Hoop, Agatha Maria, v. Zyp

Aangekomen Passagiers.

Van *Batavia*: Per Medea, kapt. Lourens: De kolonel der marine Dittloff Tjassens; de kol. der landmagt Cobold met echtgenoote en drie kinderen; de heeren de Waal met echtg. en twee kinderen, Hasselman met echtg. en vier kinderen, en Lammers van Toorenburgh met echtg. en dochter; mevr. Lammers van Toorenburgh met vijf kinderen; de heeren Vernède, Ritter en François, en drie Javaansche bedienden.

Vertrokken Passagiers.

Naar *Batavia*: Per Triton, kapt. Adriaans: De heer dr. P. L. Onnen met echtgenoote en zeven dochters; mevrouwen O. J. W. van Bennekom en kind, Muller en van Ockelen; mejufvrn. Anna Scherius en Smith; de heer Bisdom, en eene Holl. bediende.

Per Admiraal Piet Hein, kapt. Hazewinkel: De heeren J. van Alphen, A. A. Kiewit en A. M. Bakker.

Per Ida Elisabeth, kapt. van Doorn: De heeren J. J. van Bentheim van den Bergh en familie, A. Spaan en echtg., P. Spaan, J. W. G. Harlof, H. M. A. de Groot, F. Wachendorff en J. V. L. baron d'Aulnis de Bourouill.

Per Prins Maurits, kapt. Bart: Een detach. suppl. troepen van 100 man, onder bevel van den kapt. der O.-I. inf. P. Peereboom; medegeleiders de 2e. luits. der art. S. Koper, P. Biljardt en C. Gade, de 2de luits. der inf. Miltenburg en Beekhuis; mevr. Peereboom, echtg. van den detach. kommt., en dochter, en de jufvrw. J. en G. van Olden.

Per Cito, kapt. Grivel: De heeren N. W. Hultman, H. Hultman, A. Haighton, C. van Straten en D. Boes Lutjens Jr.

Per Wilhelmina Lucia, kapt. Nolles: De heeren J. E. van Ravenswaaij en O. F. Julius, echtg. en kind.

Per Hertog Bernard, kapt. Stolte: De heeren J. Gramsberg en echtg., J. P. W. Vermeulen, baron H. van Raders, H. Kok en J. Thoeree.

Per Henriette Marie, kapt. Tjebbes: De heeren jhr. C. J. van Berenstein en echtg., M. J. Bouwensch; mejufvr. L. Kaufman en A. M. L. de Ravellet.

Per A. R. Falck, kapt. van Duijvenboden: De heeren A. van Scheltema, D. de Jong, G. A. van Putten en C. Cordes.

Per Nieuw-Holland, kapt. Tuk: De heer H. de Bruijn, echtg. en 5 kind.; de heer J. Dixon, echtg. en 3 kind.; de heer T. J. Stieltjes, echtg. en 2 kind.; de heeren J. Constant van Pauhuis en S. Westerbaan Muurling, en 4 Javaansche bedienden.

Naar *Soerabaya*: Per Postillon, kapt. van Someren: De heeren N. van Wassenaar en A. B. van Merkelbach.

Naar *Singapore*: Per Burg. van Reenen, kapt. van der Meer van Kuffeler: Graaf Maximiliaan Füger von Kirchberg.

HANDELSBERIGTEN.

Kanagawa Handelsberigt

Sedert onze vorige heeft zich alhier in den handel weinig belangrijks voorgedaan, en is ten gevolge der weinige inkoopen van *Zijde*, enz. de prijs van den Dollar tot op circa 240 Itzebues gestegen, waardoor den handel in Invoeren zeer is gestremd.

Van de groote voorraad *Shirtings*, *Camlets*, *Drills* enz. is tot vorige of zelfs tot eenige bijkomende prijzen niet meer af te komen. Holl. *Taffachelassen* voortdurend gevraagd, in gewilde patronen tot S 11 te plaatsen, *Semen Sanoe* à S 1,40 per ½ N.P. afgedaan, *Saffraan* niet tegen S 18 te plaatsen, de meeste overige Medicijnen ongewild.

Zijde met voorraad, doch zonder koopers, omdat de vorderingen der Japanners te hoog zijn, 1ste kwaliteit op S 510 gehouden, *Koper* mede ruim ter markt, *Platen* en *Spijkers* van S 17 tot S 21, *Draad* S 22 à 23 te koopen. *Thee* met eenigen omgang en wordt van dit artikel veel direct naar Amerika en Europa afgezonden, *Olie*, *Meel*, *Sjermé Kombó Mushrooms*, zeer duur en bijna niet te verkrijgen. Er blijft voortdurend eene massa scheepsruimte voorhanden, en vele schepen gaan met halve ladingen terug.

Siam *Sapanhout* bij partij à S 3,50 en later à S 3,20 afgedaan.

Rotterdam, 8 November.

Noch de concessiën, door den keizer van Oostenrijk in zijne staten afgekondigd, noch de te Warschau gehouden conferentien bragten eene merkbare verbetering in den stand der Europesche politiek te weeg. Wat de eerstgenoemden betreft, deze schijnen in Oostenrijk zelf — bij gebrek aan vertrouwen — niet overal met geestdrift te zijn ontvangen; terwijl men in het buitenland zelfs zóó ver gaat te willen beweren dat het slechts maatregelen van voorzorg zijn door den keizer genomen, ten einde bij eventuele verwikkelingen op zijne Hongaren te kunnen rekenen. — Omtrent hetgeen te Warschau verhandeld werd, is niets uitgelekt en verliest men zich slechts in gissingen; zooveel is echter zeker dat het beoogde doel — het formeren van een congres — niet is bereikt geworden en men het raadzaam schijnt te vinden om vooreerst de Italiaansche aangelegenheden hunnen loop te laten. Door dezen voortdurend zeer onzekeren toestand en het met rassche schreden naderende wintersaisoen kenmerkten zich de afgeloopen 14 dagen op nieuw door weinig levendigheid in den handel, hetgeen echter niet belette, dat de prijzen van alle hoofdartikelen zich door de vaste stemming der houders goed staande hielden. Alléén voor *Suiker* en *Rijst* vertoonde zich eene vrij levendige vraag; eerstgenoemd artikel bedong ten slotte *f* 1½ à *f* 2 hoogere prijzen, zijnde *f* ½ à *f* 1 boven de September-veiling. *Rijst* bleef in zeer gunstige stemming, en wat van ongepeld aan de markt kwam, vond tot ferme prijzen nemers, daar het te verwachten is, dat de graanprijzen zich vooreerst op het tegenwoordig verhoogde standpunt zullen kunnen souteneren, aangezien de gewassen wel eene vrij goede hoeveelheid hebben opgeleverd, doch zoo wak zijn binnengeoogst, dat dezelve nog ongeschikt zijn voor het gebruik.

In Frankrijk zijn de invoerregten op Rijst als volgt verlaagd: van Indie en de Westkust van Afrika met Fransch schip op 50 c. per 100 kilo, met vreemd schip op fr. 2 per 100 kilo en alle overige invoeren op fr. 2 per 100 kilo. *Koffij* bleef zeer stil, doch onveranderd op 39½ c. voor goed ordinair; in *Thee* ging niets om dan de gisteren in veiling gebragte partijen Chinesche, welke met uitzondering van 24 kav. grif van de hand gingen. Te Londen noteert men heden Congo 14¾ à 15 d.

Koffij. De stand van dit artikel blijft gunstig en niettegenstaande den beperkten omzet houdt de prijs zich goed staande op 39½ voor goed ordinair. Wanneer men let op het cijfer der afleveringen uit de laatste veiling — zijnde ruim 300,000 bn. — waardoor natuurlijk vooreerst in de behoeften is voorzien, zal de tegenwoordige stilstand ook geen verwondering baren. Uit de 1e. hand zijn afgedaan 890 bn. Pamanoekan ex *Kon. Ned. Yachtclub* tot 39 à 39½ c., 320 bn. Java ex *Maasstroom* tot geheimen prijs en ca. 2000 bn. Padang ex *Capelle* tot 38½ à 39 c.

De verkoopen gedurende de vorige maand bestonden in:

7300 bn. Java, zeer ordinair à goed ordinair... 37½ à 39½ c.
1100 " " blank .... 40 " — "
900 " " goed groenachtig à mooi groen. 39½ " 41½ "
400 " Padang, blank......... 39 " 39½ "
200 " St. Dom., goed ordinair........ 37½ " — "
——————
9800 balen.

Ruwe *Suiker*. Sedert de laatste 14 dagen heeft de stand van dit artikel zich *f* 1½ à *f* 2 verbeterd, en hebben wij de navolgende afdoeningen te berigten:

252 kann. Java, factuur 11⅝ *f* 34¾ v. boord per *Yacht-Club*.
464 kr. ca no. 17 ½ deel BS. ex *Alblasserdam*, *f* 39
634 " " 17 fraai " *dito* " 39½ } opgeslagen.
150 " " " 18 " *dito* " 40 }
1784 " " 10¾ ½ deel BS. " *Weltevreden* " 35½

de laatste afdoeningen zijn derhalve *f* ½ à *f* 1 boven Sept.; behalve deze eerste hands verkoopen werden ruim 2500 kr. in de tweede hand tot gelijke evenredigheid verkocht; de aanleiding tot deze vermeerderde kooplust is gelegen in de vrees, dat de beetworteloogst niet zoo groot als gewoonlijk zijn zal, en aanvoeren tijdelijk terugblijven, niet alleen alhier, maar ook op buitenlandsche markten.

Omtrent *Thee* is niets te melden, dan den afloop der gisteren alhier gehouden veiling van eenige particuliere aanvoeren, welke, met uitzondering van eene kleine hoeveelheid, grif koopers vonden

Rijst is gevraagd en goed prijshoudend; door de hooge stemming der meeste houders bepaalde zich echter de omzet tot

4000 bn. Neeransie, per *William Witherley*, à *f* 7⅝.
4000 " Larong. " *Fanny Kirchner*, tot *f* 7⅜.
900 " grof blank Java. " *K. N. Y.-Club*, tot *f* 8⅞.

In Gepeld was de handel minder levendig, de prijzen evenwel vast.

In *Specerijen* gaat bijna niets om en de noteringen zijn niet meer dan nominaal. Voorraad bij de N. H. M. in alle havens:

	Noten.	*Foelie.*	*Nagelen.*	*Kaneel.*
op 31 Oct. 1858.	507 vn.	180 vn.	—— vn.	1354 fard.
" 31 " 1859.	269 "	——	350 "	717 "
" 31 " 1860.	377 "	80 vn.	——	864 "

Java *Tabak*. Het verkochte gedeelte van de in onze vorige vermelde partij G G. ex *Oceaan* en *Vincentius* bragt dooreen ruim 93 c. op. Van de opgehouden 364 pakken zijn sedert 143 pakken uit de hand verkocht. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan: bij inschrijving 615 pakk. Java, PR. per *Maasstroom*; en in veiling 925 pakk. Java, G. G. per *do.*, van 28½ tot 135, dooreen 86⅔ c. en 231 pakk. dito, M K. per *do.*, van 39 tot 47, dooreen 43 c. De stemming blijft steeds gunstig.

Java *Indigo* prijshoudend doch met geringen omzet. *Cochenille* is in de ord. soorten gevraagd en tot veilingprijs te plaatsen.

O.-I. *Huiden*. In de stemming is geen verandering te vermelden: voor prima kwaliteit zijn steeds vaste prijzen te bedingen. De handel bepaalde zich sedert onze vorige tot: 1185 Samarang Buffel-, per *Golden Rule*, tot geheimen prijs; 250 Padang Buffel-, ex *Generaal Michiels*, à 20 c., en 529 Buffel-, per *Koninkl. Nederl. Yachtclub*, tot onbekend gebleven prijs.

(*Wordt vervolgd.*)

MARKTPRIJZEN te Batavia.

Koffij, Java *f* 35,50 afgedaan.
—— Padang, geene voorraad.
Rijst, (WITTE) 1ste kwalit. *f* 156,— à *f* 180,—. }
—— " 2de " *f* 145,— à *f* 150,—. } belangr. afdoen.
—— (CARGA) .... *f* 120,— à *f* 135,—. }
Suiker, (WITTE) No. 16 *f* 15,50 a *f* 16,— ℔ picol afgedaan.
Gom-elastiek *f* 102,— ℔ picol.
Genever AVH., bij R. & V., *f* 11,50 ℔ keld. in consumptie.
Arak verkocht à *f* 60,— ℔ legger.
Japansche Boom-Was *f* 50,— à *f* 55,— ℔ picol.
Zw. Peper *f* 19,— ℔ picol.
Witte " " 36,— " "
Foeli " 50,— " "
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6m/d. *f* 102,50 pCt.
" Engeland 6m/z. *f* 11,37,50 ℔ £.
" Singapore *f* 2,75 à *f* 2,77 ℔ S.
" China *f* 2,78 ℔ S.
" Calcutta *f* 123,25 S 100 Cs. Rs.
N. H. M. 101 pCt.
Gouvt. trekt à *f* 102 pCt.

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend.

W. BRUINING.

Gedrukt bij W. BRUINING, Batavia.